

Akbaba

— Partiler erken seçim istiyor. —

— «Bu akşam gün batarken gel
Sakin geç kalma erken gel
Tahammül kalmadı artık
Aman geç kalma erken gel!..»



BU YAZIN
TATLI
HEYECANI...

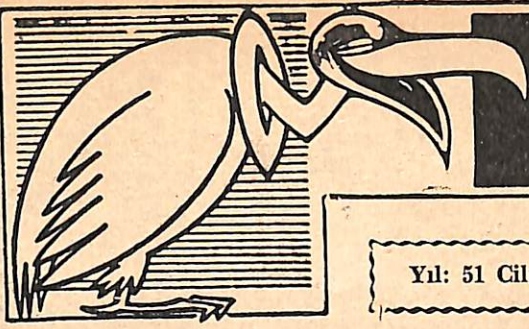


...İŞ BANKASININ YAZ ÇEKİLİŞİNDE

Türkiye İş Bankasının
bu yıl yapacağı 3 çekilişin
ilki olan Yaz Çekilişinde
8765 talihli zengin para ikramiyeleri
kazanacak. Tasarruflarınızı
4 Mayıs akşamına kadar
Türkiye İş Bankasında çoğaltarak
bu tatlı heyecanı siz de yaşayın.



TÜRKİYE
İŞ BANKASI
PARANIZIN...
İSTİKBALİNİZİN
EMNİYETİDİR



AKBABA

Yıl: 51 Cilt: 24 Sayı: 17 * Kurucusu: Yusuf Ziya ORTAÇ * 11 Nisan 1973 * Fiyatı: 150 Krş.

MİZAN VE YEVMÜLMİZAN

MATEMATİK derslerini İkinci Dünya Savaşından sonra almış olanlarımızın «sağlama» diyebildikleri bir işlem vardır:

Toplama, çıkarma, çarpma ve bölme işlemlerinden birinin doğruluğunu kontrol için yapılır.

Eskiden bunun adı «mizan» idi. O Arapça sözcüğün dilimizdeki bir anlamı da terazi ve benzeri ölçü aletiydi. Fen meraklısı dedelerimiz termometreye mizanülharare, higrometreye mizanülrütube, barometreye mizanülhavâ derlerdi.

Bir de yaşamış ve yaşamakta olan herkesin günahlarıyla sevaplarının tartılacağı kıyamet gününe yevmülmizan adı verilirdi.

O türlü tartılmalarda olsun, basit matematik işlerinde olsun, mizanın önemi açıktır:

Yapılan hesabın doğruluğunu rastlantıya bırakmaz, sağlama bağlar.

Yazık ki yurdumuzun sağlam hesabı en muhtaç bulunduğu bir dönemde mizan işlemi büsbütün unutulmuş benziyor.

Haftalardır, hattâ aylardır gazetelerimizin sayfaları ilkokul hesap sınavlarında doldurulan karatahtalar gibi basit hesap işlemlerinin rakamlarıyla kaplı:

Şu kadar kişi şu kadara eklenirse...

Onlardan şu kadarı çıkarsa...

Daha sonra yeniden çoğalmalar olur da söz konusu sayı üçle çarpılırsa...

Toplam şu kadara bölünürse...

Ona da sekiz eklenirse...

Elde var üç...

Sonuç ne olur?

İçinde öğretmeni, profesörü, avukatı, tüccarı, mühendisi, yâni her alanda yetişmiş kurmayı ve hesap insanı pek bol olan bir uzmanlar topluluğu nice zamandır bu işlem denizinde kulaç atmakta. Sabah akşam rakkamlarla boğuşarak hesaplar, hesaplar yapıyor.

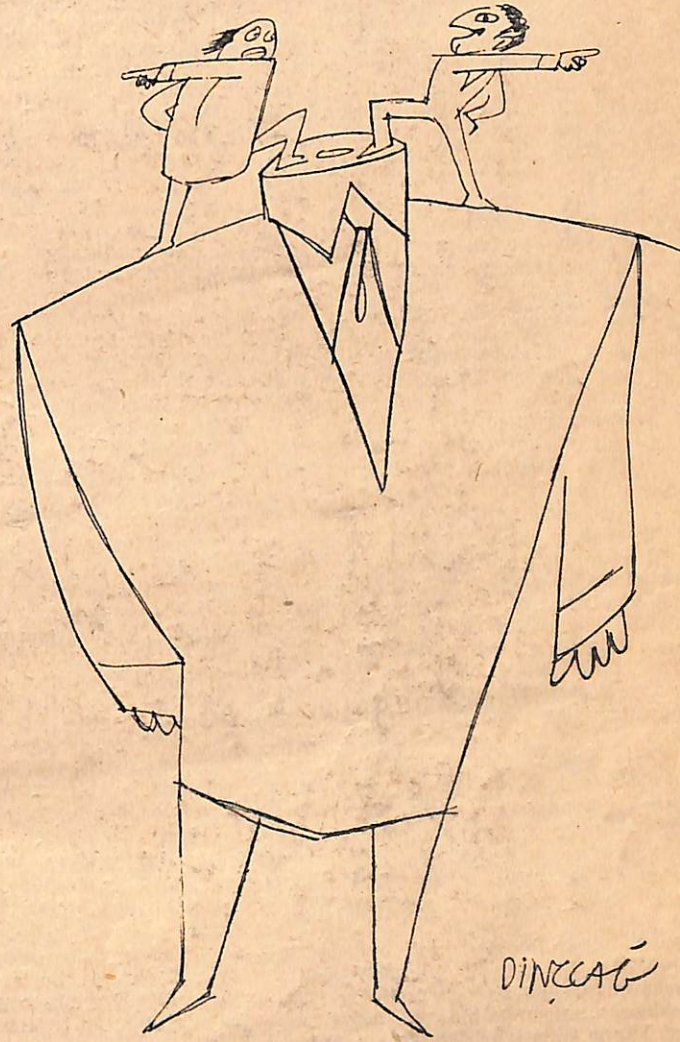
Sonuç hep sıfır.

Belki sıfırdan da kötü: Eksi işaretlerine doğru kaymakta...

En basit toplama çıkarma işlemlerinin bile böyle çözümlenmez, akıl sır erdirilmez, içinden çıkılmaz birer ahret bilmececi haline gelmesinin sırrı nedir acaba? Çok daha karışık sorunları çözebilecek gibi yetiştirilmiş kişiler, bu çocuk oyuncağı işlemleri yaparken nasıl yanırlar? Kim engelliyor doğru sonuç almalarını?

Ayağa gelme takılır ama kafaya takılmaz: Gövdenizin hareketlerini dış güçlerin etkilediğini iddia edebilirsiniz; heyninizin hareketi aksarsa öyle bir özür ileri sürülemez. Kafanızın içindeki başarılar ve başarısızlıklardan yalnız siz sorumlusunuzdur.

Eğer sözünü ettiğimiz bilmiş kişiler topluluğu sürekli olarak en basit hesap işlemlerinde yanırlarsa bunun nedenini şu ya da bu dış



Yazısız

İstanbul'un iki yakası birleşti. — Gazeteler —



— Kaç para eder, bizim yakamız birleşmiyor!..

etkenin baltalama hınzırılıklarında değil, yine kendi kafa mekanizmalarının işleyişindeki bir aksaklıkta aramak gerekir.

Farkındaysanız, o türlü hesap karışıklıklarının başladığı ve gitgide düğümlendiği dönemin bir temel özelliği var:

Halk, yurt yönetiminin büsbütün dışında kaldı.

Bu dönemde —en iyi niyetlisi dahil— bütün yönetici ve politikacılar hesapları hep halk yararına yapmakta olduklarını iddia ettiler.

Ama halka danışmadılar. Danışmadılar.

Bunun böyle oluşunda hiçbir kişinin ya da çevrenin kendi başına suçu yok. Birbirine dolana dolana gelişen koşullar o sonucu yarattı. İşlemin başlangıcındaydı tersliğin kaynağı:

Hiçbir zaman yeteri kadar doğru bilgi verilip danışılmıyordu halka. Bütün yönetici ve politikacılar —yani en iyi niyetlisi dahil— kendi çözümlerinin doğru olduğu inancıyla işleme başlıyor, bütün davranışlarını halka da aynı inancı kabul ettir-

me amacına göre ayarlıyor, elde ettikleri sonucun doğruluğunu kontrol ihtiyacını ise hiç duymuyorlardı.

Bir ülkenin yönetimi için başvurulacak basit bir mizan vardır:

— İşler yürüyor mu, yürümüyor mu?

Eğer karışık görünümlü güçlükler gitgide basitleşerek kolaylanıyor, sorunlar günden güne çözülüp ortadan kalkıyorsa doğru yoldasınız demektir. Tersiyse işlemin temelinde bir yanlışlık bulunduğunu düşünmelisiniz.

Bugünlerde yurdumuzda düğümler hep üstüste binmekte. Çözölmüş görünenlerin bile ilerde yeni dolanmalara yol açıp açmayacağını bilen yok.

Halk hakemliğini doğru bir tartı aleti durumuna getirip onun mizanından yararlanmayı öğreninceye kadar temel hesap yanlışından kurtulamaz, sonuçları hep rastlantıya bırakmak zorunda kalırız.

Şimdilik yevmülmizanın daha önce gelip çatmamasını dilemekten başka söyleyecek bir şey yok.

AKBABA

SARDOĞLAN

MUZAFFER İZGÜ



MUHTAR kaymakamlıktan gelen kâğıdı okuduktan sonra, bir daha okudu, bir daha okudu... Sonra yüksek sesle ihtiyar heyeti üyelerine okudu. Yazıda, «Köyünüzde Türk Turizmüne hizmeti geçenler varsa adlarının bildirilmesi, adlarının karşısına yaptıkları hizmetlerin yazılması, en geç onbeş gün içinde yazının cevabının kaymakamlıkta bulunması...» diyordu. Altında da ayrıca bir not vardı: «Turizm hizmetleri sabit görülenlere bin lira ödül verilecektir.»

O anda hemen, muhtarın da, ihtiyar heyeti üyelerinin de aklına Saf oğlan geldi... Muhtar:

— Çoktan hak etti de geçdi bile, de'i.

— Ne diyon, dedi azadan Kör Osman, onun tulizimcilige gatgisini heç t rimiz yapamayız... Onun gat-tıklarını, gattıklarını...

— İyi ammi, dedi muhtar, yazdık diyelim ismini! Saf oğlan, pekiyi gar-sısına ne yazacağız?

Üye, Üllüz Hüseyin:

— Heye, dedi, yazılmaz ki... En eyisi muhtar, sen gaymakam beye gadar get, ve bu çocuğun tulizimcili-ğimize yaptıklarını bir bir anlat... Sağolsun, oğlanın yüzünden köv de üç beş gurus para gazanmaya başla-dı. Kim derdi ki, o birbirine bol vermiş esgi iki daş menşur olsun da tulis garıları akın akın gelsinler bu raya?...

— Yaa yaa, dedi Tahtaburun Ta-hir, Allah bin bin bereket versin, yaz güntü epeyce gazanıyoruz... Yı-mırtamız, taviğimiz para ediyor... Meyvemiz zebzemiz de cabası... Şin-di tutup da biz şu oğlana bin lira gazandırmazsak, nankörlük etmiş ol-uruz...

Devrisi güntü muhtar, yanında üye-lerden Üllüz Hüseyin olduğu halde kaymakamlığın yolunu tuttular... Kaymakamın kapısında önlerini tük-leldiler, kapıyı tıklattılar, içeriye gir-diler... Kaymakam:

— Buyrun? dedi. Muhtar:

— Beyim bir yazınızı aldık da, hani tulizir ciliğe hizmetleri geçen-lere ödül verecekmisiniz?...

— Evet, dedi kaymakam.

— İşte beyim bizim kövde bi Saf oğlan derler coban vardır, bu oğla-nın tulizimciligiimize çok hizmeti geçmiştir... Yani o birbirine bel ver-miş iki daşı tulistik bile yapan Saf oğlan'dır desem yalan dimemiş cü-rum...

— Kaç dil biliyor?

— Dil mi beyim? Gendi dilini bi-le doğru dürlük bilmez. Soran, cu-vap vermez, nasilsin den, sırdır, amma beyim babayığittir...

— Turistleri ayıdan falan mı kur-tarmış?

— Yok beyim, gerçi gendisi de ayı gadar vardır amma, çok yufga yil-rekli, çok eyi galplidir, garıncayı bi-lene incitmez...

— Pekiyi, bu taşların yerini ilk kez keşfeden bu coban mı olmuş?

— Yok bevim, o daşlar ben bil-dim bileli orda durur. Demem öyle değil bevim.

— Pekiyi, turizmimize katkısı ne olmuş bu cobanın?

— Bevim size nasıl anlatsam ki!... İsterseniz isî basından anlatayim... Bevim bi gün, iki tane tulis garısı gelmişler, bu daşın yanında cadır gurmüşler Bizim Saf oğlan da orday-mış... Görmüşler bunu, yanlarına çağırılmışlar...

«Gel bize yardım et» demişler... Dedim ya, çok eyi galplidir bizim Saf oğlan, tutmuş onlara yardım et-miş, cadırlarının gazıklarını sağ-lamıştırmış. iplerini bi eyicene ger-miş, niylon taslarını alıp gaynakdan su doldurmuş, sona da gendi goy-u-nundan sağıp süt vermiş...

Kaymakam:

— Bu kadar mı? diye sordu.

— Yok beyim, bu gadarlık gatkı-yı hepimiz yaparız amma, Saf oğla-nın ki başka, onun işi hemî çok zor, hemî de çok güç... Sona beyim, tut-muş bu tulis garılar gutuları gır-mışlar, içinden bişeler çıkarmışlar, çanağa dökmüşler, ortaya goymuş-lar, çağırılmışlar bizim Saf oğlan'ı:

«Gel yi» deyli... Dedim beyim Saf oğlan diye... Bizimki gafasını salla-mış, «Ya a» demiş, ötekiler diret-mişler, «Sen bize bişeler verdin» di-ye... Tabii bunları işaretlen anlat-mışlar... Saf oğlan anlamamış, sof-roya da oturmamış, gıyıcıkdan on-ları seyretmeye başlamış... Garıla-rın her ikisi de bakar bakar güler-lermiş bizim Saf oğlan'a... Sona ga-rının ikisi de çadıra girmiş gaybol-muşlar, sona bi çıkmışlar ki beyim, na ha el gadarcık donlarnan... Saf oğlan namuslu beyim, hemen dön-müş arkasını, sürüstünün başına ge-diormuş ki, iki tulis garı goşmuş yetmişmişler ardından, başlamışlar bi-zim Saf oğlan'ı çekmiye... Onlar çe-kerlermiş, Saf oğlan getmemiş, on-lar çekerlermiş Saf oğlan getmez-miş...

Garılardan biri Saf oğlan'ın yırtık göyneğinde elini daldırarak tan gıdıklamaya başlamış... Zaten bizimki her dakka güler, başlamış gıkır gıkır gülmeye... O güldükçe tu-lis garıların hoşuna getmiş, o gül-dükçe tulis garıların hoşuna get-miş... Saf oğlan az daha bayınacak-mış amma, dedim ya beyim natu-rası guvvatlı diye, bayınmamış... Al-mış götürmüşler bunu çadırın yanı-na, başlamışlar soymaya... Saf oğ-lan heç bişe bilmez beyim, o gadar ki saf... Beller ki, garılar soyup da eğlenecekler... Heç sesini çıkarma-mış, galmış ciscibıldak...

— Evet sonra? dedi kaymakam.

— Sona beyim, o halnen kaçıp gurtulmuş yanlarından, çok kork-muş beyim, sürüyü de orda bırak-mış... Muhtar ben olduğumdan doğ-ruca benim yanıma geldi.

«Ulan Saf oğlan bu ne hal, goşuya mı çıktın?» dedim...

Sırıttı beyim... Çok konuşmaz ki, bir iki kelimeynen anlattı. Garılar buna birtakım işaretler etmişler, amma heçbirini anlamamış... Tabii ben hemen anlamamış... Beyim böyle şeyler şakaya gelmez, sorumluluğu bir başıma almamak için hemen ihdiyar heyetini topladım...

Üllüz Hüseyin:

— Topladı beyim, dedi...

— Sona, dedi muhtar, heyete, ar-kadaşlar dedim, toprağımız yok, febrikemiz yok, bi galyo bize o iki daş ve tulizimcilik... Şu an-da da elimize çok güzel bi fur-sat geçmiş olup, tulizimciligimizde ilk adımımızı atalım, Saf oğlan'ı da bi tulizim neferi gibi çalışdıralım... Onun yimesini içmesini üzerimize alalım. Gölay deel beyim, oğlanı eyi beslemek gerek... Arkadaşlar, ta-mam tamam, dediler, garılarını verdiler... Sona çağırarak Saf oğlan'ı huzura, annatdık ona... Beyim an-nadıyoruz annadıyoruz anlamıyor... Belki otuz kere annatdık...

«Tamam mı lan?» dedik, tututu «Ya a» dedi...

«Ulan gurtar bizi hıyar, bunlar ge-der başgaları gelir, geden gelene söy-ler, ineklik etme, dul garı doğurdu. gul» En sonunda razılıktan geldi. «Hadi» dedik. İşte o zaman bize sı-rıdır sırdır da:

«Oraya gedince ne yapacam?» de-mesin mi? Saf ki beyim, öyle saf,

hâşâ huzurdan, goyundan öte... Hadi tuttuk başdan annatdık... Çıkardık yola, ardını tapıklaya tapıklaya, «Gahraman Saf oğlan, aslan Saf oğ-lan» diye diye daşların yakınına ga-dar getirdik... Biz de çok geriden gözetlemeye goyulduk... Beyim, de-dik ya oğlan saf diye, bizden ayrı-lınca bi goşdu bi goşdu, bi girdi ça-dıra yıldırım gibi, hepimizde bet beniz attı:

«Ula vallaha hayvan gibi girdi içe-ri, yarın candarmaları yığacak kö-ve.»

Ha bekle, de bekle... Ses seda yok beyim...

«Ulan bu saf boğdu mu yoksa ga-rıları?»

Beyim nasıl zordlu dakkalar ge-çiriyoruz, bize sor onu... Accık so-na bi bakdık, bizim Saf oğlan çıktı çadırdan dışarı... Çıktı amma bişer-ler olmuş oğlana, hani havada dur-na guşu olur ya, onun gibi, mey-danlıkda bi döndü bi dolaşdı, yıldı-rım gibi daldı gene çadırdan içeri-ye...

«Ula bu oğlan ne halt eder?» Bek-le ki bekle beyim... «Lan kesiyor mu yoksa garıları?» Hani bi bilek goşup gurtaracağız amma, bilmiyo-ruz ki... Şöyle yirmi dakika sona Saf oğlan çıktı gene çadırdan... Bu sefer durna guşu ne beyim, şahin guşu şahin, deli gibi goşdu goşdu, sona tavı gelmiş eşşekler gibi gen-dini çimenlerin üstüne bi attı, de-belendi debelendi, goşdurdu girdi gine çadıra...

«Ula Üllüz Üsen ne haldır ki bu lan?»

«Ne biliyim muhtar gardaş, garı-ları bi sağlam görsek, başka bişi di-mem.»

Hani ulan o gadar goşduryon, bi de goşa goşa bizim yanımıza gadar gelsen yal... Gelmiyor beyim... Ara-dan yarım saat geçmiyo, bizim Saf oğlan gır beygirleri gibi goşduruyor goşduruyor, giriyor çadıra... Yok beyim garılardan habar yok... He-men oracıkda ihdiyar heyeti ola-rakdan garar verdik, gedecgeiz ve çadırlı gonturol edeceğiz... Ben öne düşdüm, arkadaşlar ardıma, çadırın yanına vardık... Seslendim:

«Heey kim var orda?»

Beyim bi bakdık bizim Saf oğlan, iki garının arasında çıktı dışarıya. Garılar birer ellerini atmışlar Saf oğlan'ın omuzuna, datlı datlı gültü-yorlar...

«Yok yok, dedik, bişi yok» dedik, döndük geriye...

İşte beyim o günden sona Saf oğ-lan'ı bu işnen görevlendirdik... O iki garı getdi, onun ardından dört dene geldi, onlar getdi, beş dene geldi... Aradan iki sene geçdi be-yim, bu sefer garılar köve kadar gelip sormaya başladılar:

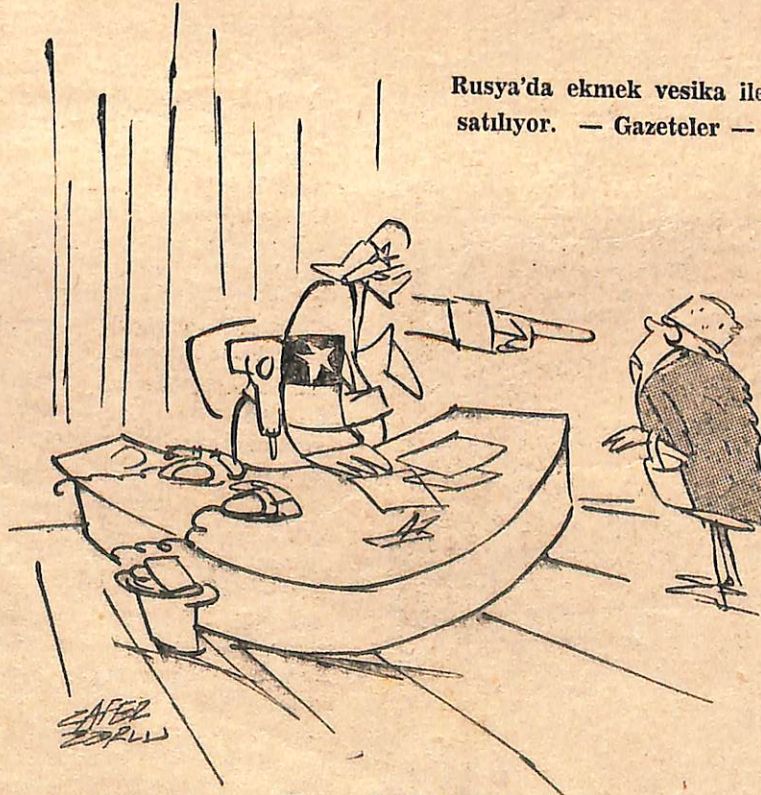
«Oglansaf nerde?» diye...

Soranlara, biz de daşların olduğu yerî tarif ediyorduk... Çok şükür şindi beyim, Avrupa'nın birçok ye-rinden gelen tulistler var, hepsi de Saf oğlan'ı görmeye geliyorlar... Maş-şallah dayanıklı da çıktı beyim bi-zim Saf oğlan...

Şimdi diyorum ki beyim, bu bin lirahlık ödülü Saf oğlan'a verelim di-yorum... Vallaha köv için, tulizim için canını dişine daktmış, canla başla çalışıyor gece gündüz...

Muzaffer İZGÜ

Rusya'da ekme vesika ile satılıyor. — Gazeteler —



— Ekmek bulamadım...

— Vesika ye!..

REFİK ERDURAN

Bal ararken

HER yiğitin bir yoğurt yeyişi vardır ya... Yemesi bittikten sonra «Söyle bakalım, tadı nasıldı?» deyin; aynı tadı başka türlü dille getirir her biri. Yoğurt yeyişi kadar yoğurt anlatışı da ayrıdır her yiğitin.

Ve dikkatle kulak verirsiniz anlatışlardan kişilikleri çıkarabiliyorsunuz.

Eskilerin dedikleri gibi:

— Üslub-u beyan aynıyle insandır.

Nur içinde yatsın, Baha Toven adında çok değerli bir Türkçe öğretmenim vardı. (Beethoven hayranı olduğu için adını B. Toven diye yazar, kendine Beethoven denilmesini isterdi.) Kusursuzluk delisiydi bu öğretmenim. Gramerde, yazılıştta, noktalamada en küçük bir yanlış görse sinir nöbeti geçirir, dakikalarca bağırıp çağırırdı. Üstelik yanlışsızlıkla da yetinmez, sınav cevaplarında bile üslup güzelliği arardı.

Besteci Beethoven için notalar ne idiye, Türkçeci Beethoven için de dilimizin sözcükleri, noktaları, virgülleri oydu. Falsolarımızı hemen yakalar, siniri geçtikten sonra bir zaman yüzümüze bakarak acı acı düşünür, sonunda hangi yanlışın hangi karakter çarpıklığının belirtisi olduğunu sabırla anlatırdı.

En içerlediği üslup bozuklukları abartmalar, zorlamalar ve özentili döktürmelerdi.

Özellikle nida işaretlerine alerjisi vardı. Bunların ancak «Yanğın var!» kabilinden haykırısların sonuna konulmasına razı olur, başka yerlerde kullanıldığını görürse öfkeden duvarlara tırmanırdı.

Gegenlerde bir maç sonucunu öğrenmek için en ciddi gazetemizden birinin baş sayfasına bir göz bile atmadan spor sayfasını çevirince şu başlıkla burun buruna geldim:

«Dört Futbolcu Atıldı!!! Tekmeler İşledi!!! Yumruklar Patladı!!! Şişeler Yağdı!!!»

Hemen Beethoven'i hatırladım, maçı unutup sayım yaptım: Başlıkta 9 sözcük, 11 nida işareti vardı.

Arkadan başladım maçın haberlerini okumaya.

Bizim Suavi Süalp'i sever misiniz? Dostum olduğu için söylemiyorum; hıncı yalnız Türkiye'nin değil, dünyanın en şirin ve en çilgin mizah yazarlarından biridir.

Maçın haberlerini onun uydurduğu cürucunalara benzettim biraz:

«Ankaragücü iyice sinirlendi... Erman, İsmail, Metin boyuna tekmeleri çalıştırıyorlar... Yılmaz faul yaparak topu kapıyor.



«Benim sadık yârim kara topraktır!»

Erman yaradana sığınıp basıyordı tekmeyle Yılmaz'a... Yılmaz gelip yerde olan Erman'ı âdeta çiğniyor... Metin sol tarafta Nedim'i tekme ile deviriyor. Hakem yanına yaklaşan Selçuk'a ihtar veriyor. Selçuk'un cevabı ayıp oldu. Şu için buraya yazılmaz... Bu sırada futbolcular birbirlerine girip tekme ve yumruklarını koşturuyorlar. Her yerden kan, yak şişeleri ve portakallar yağıyor.»

Maçtan sonra Ankaragücü Kü. lübü Başkanı «Bu galibiyet, tarihimize altın harflerle geçecek değerli ve mânalı bir galibiyettir» demiş...

Spor sayfasındaki başka bir haberde de hakaret suçuyla bir yıl ceza almış olan Altay Kulübü Başkanının Futbol Federasyonu Başkanından şöyle yakındığı bildiriliyor:

— Sporda bal arıyoruz. Bal olması için, bal arısı, bahçe ve çiçek gerekir. Oysa kulüplerle Federasyon arasında bataklık var. Bataklıktan ise metan gazı ve sivrisinek çıkar...

Bunu okurken tekrar Beethoven'i hatırladım. Şu benzetmelere ne derdi acaba?

Sonra baş sayfaya döndüm, devlet yönetimimizdeki son gelişmeleri, olayları, demeçleri okudum. Gerek öz, gerek üslup bakımından spor sayfası baş sayfadan, futbolcular politikacılardan, Ankaragücü Ankara'dan daha iç açıcıydı.

Tepkimi yazmayacağım; sonunda 11 nida işareti de yetmez.

Refik ERDURAN

Dostlarlasın Âşık Veysel

Sadık yârin seni aldı,
Dostlarlasın Âşık Veysel!
Şiirlerin, adın kaldı,
Dostlarlasın Âşık Veysel!

Tamam dedi Koca Usta,
Selâm verdin eşe dosta,
Sevenlerin şimdi yasta,
Dostlarlasın Âşık Veysel!

Sen ölümü bildin gerçek,
Devran döner ve dönecek,
Ağlar sana kurt, kuş, çiçek,
Dostlarlasın Âşık Veysel!

Görenlerden iyi gördün,
Mısralardan nakış ördün,
Bu dünyada zevk mi sürdün?
Dostlarlasın Âşık Veysel!

Arkadaşım dertli sazın,
Karanlıkmiş akm yazın,
Aydınlığa vardı özün,
Dostlarlasın Âşık Veysel!

Âşıkların dilindesin,
Gariplerin ilindesin,
Sen sazların telindesin,
Dostlarlasın Âşık Veysel!

Uzun, ince bir yoldaydın,
Yolu sen bir dakika saydın,
Gökte yıldız gibi kaydın,
Dostlarlasın Âşık Veysel!

Gün dolana, ay dolana,
Bu gerçeği vay bulana,
Yatıp kaldın Sivralan'a,
Dostlarlasın Âşık Veysel!

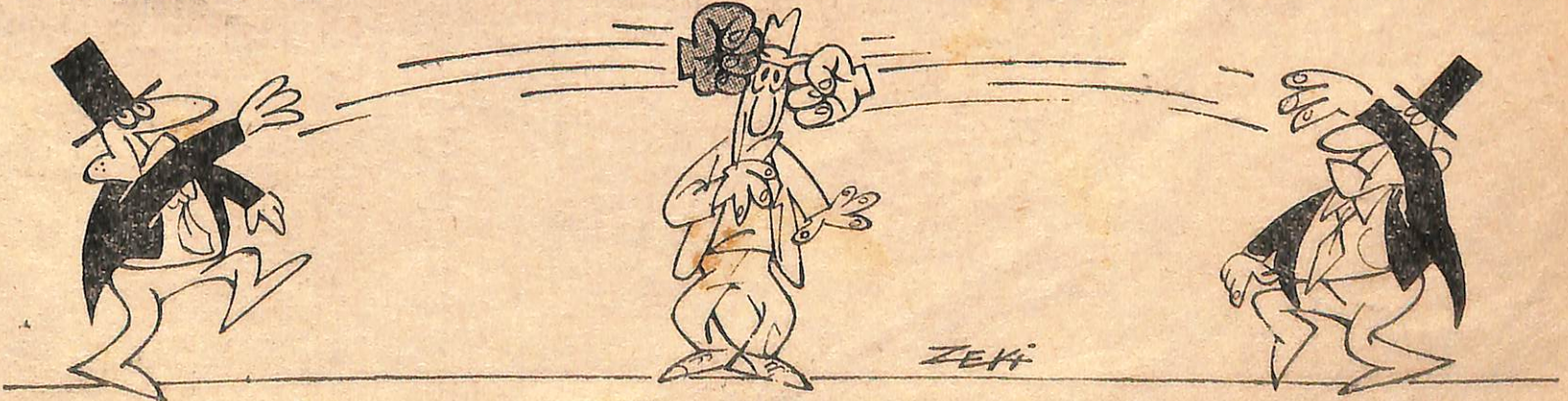
Sadık yârin bağı açık,
Sazın sustu, boynu bükük,
Yetmişdokuz, yumak kopuk,
Dostlarlasın Âşık Veysel!

Bura mal mülk, kibir dünya,
Anlat nasıl öbür dünya,
Yuttu seni obur dünya,
Dostlarlasın Âşık Veysel!

Şiir dili, dost elisin,
Adın kaldı, ezelisin,
Sen yurdumun Veysel'isin,
Dostlarlasın Âşık Veysel!

Mukadder der: Gerçek olan,
Bırkaç mısra geri kalan,
Bura yalan, ora yalan,
Dostlarlasın Âşık Veysel!

Mukadder ÖZAKMAN



— AP'ilerle, DP'iler kavga etti. —

ÜÇ AMPULDEN BİRİSİ!

— Bu odanın alettirigi niye yanmıyo güç?

— Gurban olduğum ana... Ne diye elektrikler boşuna yana... İşıtmedin mi Nuri bey ne demiş?

— Ne demiş?

— Üç ampulden birini söndürün! demiş.

— Kim demiş?

— Nuri bey demiş, Nuri bey!...

— Şu Sıhhiyeci Nuri beg mi demiş bu lâkırdıyı?... Ne işi var Sıhhiyeci Nuri'nin bizim evin ampulleriylen?... Pansumana gelir, parasını alır... İğnesini yapar, ücret fiyatı ne ise alır... Bu evin ışığı, garaulığı Nuri beğ mi galmış?...
— Gurban olduğum ana... Lâkırdıyı annatamıyom sana... Benim dediğim Sıhhiyeci Nuri değil... Kodamanoglu Nuri beg, annadın mı, Kodamanoglu!...

— Yah görem şu alettirigi de, aydınlıhda lâf edek: Kimmiş o Godamanoglu Nuri dediğin?... İrâhmetlik babanın domino arkadaşı mı?... Yohsam Pakize hanımların dışısı... Neydi o adamın adı söylesene?...
— Gurban olduğum ana... Bu Nuri beg, senin bildiğin Nuri beglerin hiç birisi değil... Enerji ve Tabii Kaynak Bakanı Nuri beg... Bakan Nuri beg, annadın mı?...
— Sen nirden tanıyon?

— Gurban olduğum ana... Ben tanımam kendisini... Gazetelerden tanımam adını, sanımı... Yani, senin anlayacağın görmüşlüğüm, konuşmuşluğum, tanışmışlığım yok... Haddime mi düşmüş benim... koskoca hükümet adamı o... Bakan yani... Şey... Vekil... Vekil...

— Kimin vekili ki?...

— Gurban olduğum ana... Ben ne bileyim... Vekil işte... Enerji ve Tabii Kaynaklar Vekili...

— Güz!... Güz sen beni temelli cahal sanıyon güz!... Gaymağın da vekili olur mu?... Hemi gaymah galdı mı ortalarda?... Doğru dürüs süt bi-



le bulamıyom... Gaymah nirdeee?...
— Gurban olduğum ana... Kaymak değil... Kaynak... kaynak... Kaynak!... Anladın mı?... Kaymak başkaa, kaynak başka!...

— Ne kaynağı güz?... Terkosda bilem bir damla sızıntı yoh... Bu mellekte su gaynağı mı galdı ki?...
— Gurban olduğum ana... Lâf anlatamıyom ki sana... Su kaynağı değil... Elektrik kaynağı, elektriki!...

— Alettirik gaynağı mı dedin?... Alettirigin de gaynağı mı olur güç? Ha... dur görem... olur ya... Bizim Menşure hanımın torununun demir garyolasını alettirik gaynağı yapıp lehim eylemişlerdi hani... tamam, annadım şimdi... Şuna şey desene... şey... Gaynahçı Ustası disene güç!...

— Gurban olduğum ana... Sen de kök söktürüyon insana... Kaynakçı ustası değil... Değil kaynakçı usta... Anlamıyormusun?... Nasıl suların kaynağı var... Elektrigin de kaynağı var... Yani şey... Pınar gibi kaynıyor elektrik bir gözeden... O göze var ya, o göze... İşte o gözenin suları çekilmiş... Yağmur yağmamış da ondan... Kaynağın suyu azalınca elektrik de azalmış... Tamam mı?... Şimdi de şey varmış... şey... Bütün memlekette elektrik darlığı varmış. Her yerde üç ampulden biri sönmüş...

— Güz!... Eğri otur doğru konuş... Ben bildiğin analardan değilim... Alettirigi söndürülmüş garaulıh odalarda neler olur çoh eyi bilirim ben, güz... Nuri beg ne demişse demiş... Hükümetin emri başım üdüne... Emme... Gaynak Vekili Nuri beg, her bi yerin ışığı yansın da kızların odasının alettirigi mi sönsün demiş?... Yah şu alettirigi... Yah da, hükümetin lâkırdısına gulah veriyisen get aralığın ışığını söndür... Gözümün feri sönece gadar senin ışığını gararttırmam ben, anhy misin?...

BEŞ GÜZELLER

BİRİNİN adı: Joann Maria. Uzun boylu, kumral güzeli, onyediyar yaşlarında fıstık gibi bir kız...

Ötekinin adı: Margeret Angelle. Güzel vücutlu, diri göğüslü, arzu dolu bakışlarında dışisel yalımlar kaynaşan kütür kütür bir genç kız.

Diğerinin adı: Penelope Loreno. Dar pantolonunu geren kalçaları, gergin bacakları ve etli dudaklarıyla bir içim su...

Dördüncüsünün adı: Paylla Leegibson. Havaya kalkık burnu, şahlanmış gözbebekleriyle binimlik tayların dolu - dizgin havası içinde.

Beşincinin adı: Maria Therese. Kahverengi benekli sarı ipek bluzu içinde olgun ve dolgun bir muz salkımı görüntüsüyle kucaklıyor insanoglunun duygusal evrenini...

Evet... Hepsini birbirinden sevimli, birbirinden tatlı, birbirinden çekici, birbirinden taze, beş genç kız... En büyüğü ondokuzunda ya var, ya yok...

Beşi birden Hatay Cezaevinin demir parmaklıkları gerisinden bakıyorlar bu yana doğru. Kafese kapatılmış beş panter yavrusu gibi...

Saniyorum ki kameramız kızların fiziksel görüntüsünü gözbebeklerini. ze bir parçacık yansıtabildi. (Kusura bakmayın... bir yandan alıcı antenlerimizdeki teknik arıza... öte yandan içinde bulunduğumuz elektriksel koşullar yüzünden meydana çıkan voltaj düşüklüğü nedeniyle görüntüler belki yeteri kadar net ve canlı değil ama... yine de ekranlarınıza bir şeyler yansıttığımızı sanıyoruz...)

Şimdi gelelim bu beş güzel kızın «esrarı engiz» esrarına: Efendim, bu kızların beşi de, kişi.

sel yaşamlarını dışisel yaşamın yörüngesine oturtmak için, özel otoları ve albümler dolusu psiko-seksüel fotolarıyla dünya turuna çıkmış 5 Amerikalı!...

Hatay'ın Cilvegöz Sınır Kapısı'ndan topraklarımızı girerken 105 kilo esrarla birlikte yakalanmışlar...

Ohhh olsun!... Ne işleri vardı Cilvegöz sınır kapısında?...

Cilvegöz kapısından içeri gireceklerine, bizim kapıdan içeri girselerdi... ve de cilve-göz dalgasını bizim kapının eşliğinde gösterebilirler... ne olurdu sanki?...

O 105 kiloluk esrar da ne oluyor? Kızların kişiseliktikten sıyrılıp dışiselğe yönelmeleri için mutlaka esrar çekmeleri gerektiğini hangi dalgak Amerikan bilgini söylemişse halletmiş vallaha...

Sere serpe uzanılardı kadife kaplı divanların üstüne... Sonra efendim, bir kadeh Türk rakısı çekilerdi esrar yerine... Sonra Söyle tatlı kızım bana — Kalbinin esrarı nedir? — Gel bir sabah bahçemize — Gör ayva'yı, nar'ı, nedir? dörtlüğü ile başlayan bir gazelin nakaratını çekerlerdi... Daha sonra efendim, kafalar dumanlanınca birbirlerinin saçlarını çekerlerdi... Ve de ara sıra keyiflenip «Yaaa!... Heyyyy!...» çekerlerdi...

Allah sizi inandırсын hiçbir bunalmaları kalmazdı. Aptallıklarına doymasınlar... 105 kilo esrarı otunun bagajına doldurup Amerika'dan Türkiye'ye yollarırlarsa... sonu işte böyle karmakarışık olur... Ayıklansınlar bakalım şimdi pirincin taşını...

Bana kalırsa bu güzel kızların hışane parmaklıklarının ardına düşmesi, esrar kaçakçılığı suçundan da daha tehlikeli gibi...

Niye diye sorarsanız... şey... Şey derim size... O demir parmaklıkların arka tarafı onların varlıklarıyla ilginçleşiyor... bir başka... ne bileyim ben... şöyle kaleme, dile gelmeyen bir başka sevimlilik kazanıyor hışaneler...

Bir suç işleyip içeri mi girmeli... Yoksa böyle sevimli tutukluların hücrelerine gardıyan mı olmalı?... Ne yapmalı bilmem ki... onlara yakın olmak için?... (Çok fesat yürekli-siniz vallaha! Benim aklımdan neleer geçiyor, sizin gönlünüzden neleer?... Ayol, yaşantısı bu derece ilgi çekici olan beş yabancı genç kızın günlük hayatını izlemek ve gözlemek, gazetecilik açısından entere-san olur da... onun için... Yoksaaa... Anadolu deyimiyle: Gözüm varsa, gövdeme yapışsın...)

KÜLTÜR — FİZİK

BÜYÜK tirajlı gazetelerimizin birinde küçük bir ilân gözüme çarptı: «Dul bir hanım yanında, kiralık oda. Kültürlü erkekler tercih edilir.»

Kültür'ün her kapıyı açan bir anahtar olduğunu okul sıralarında öğretmenlerimizden öğrenmiş-tik. Daha sonra bazı niteliklerle bir arada bulunan kültürün bir nevi kasa anahtarı olduğunu, hayata atıldıktan sonra çevremizdeki toplumsal olaylardan öğrenmiştik.

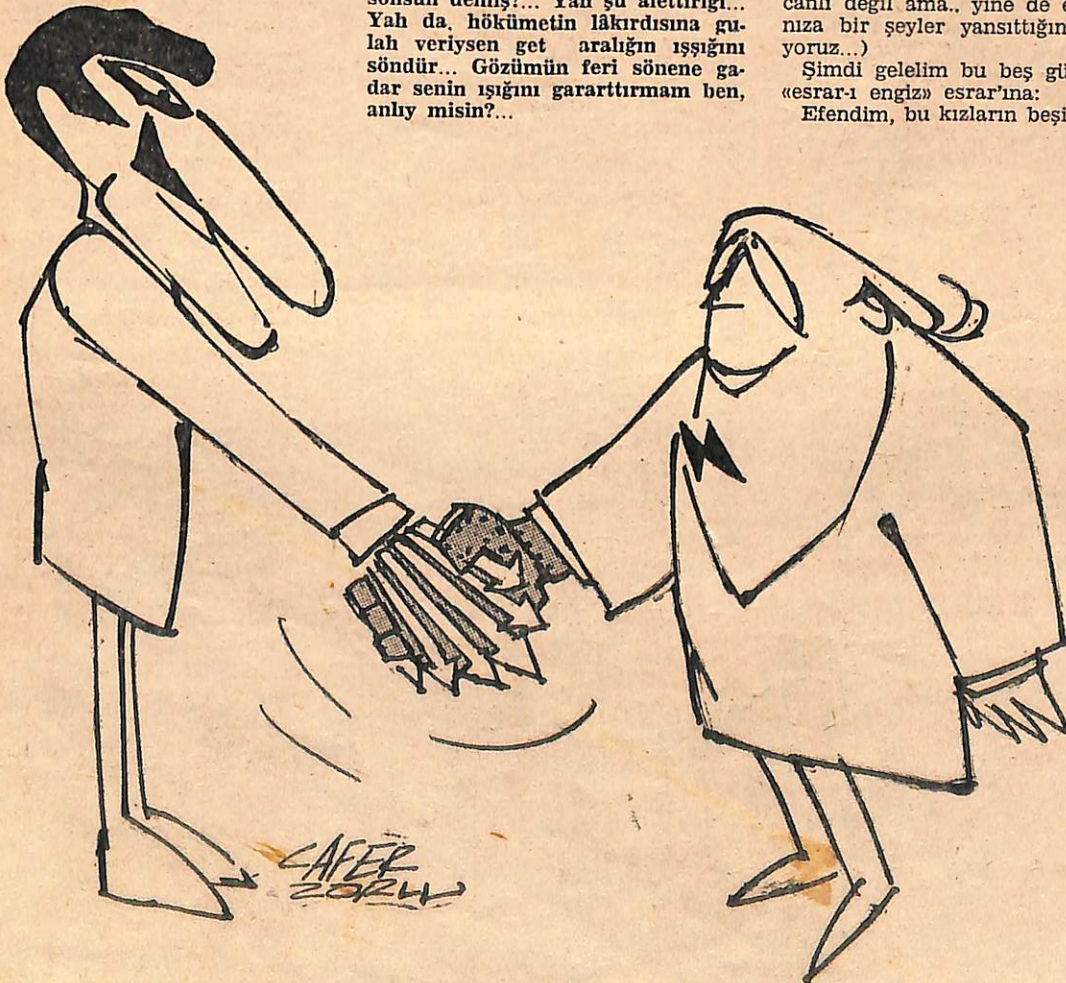
Şimdi yeni bir şey daha öğreniyoruz: Dul hanımların kültürlü kiracıya olan ihtiyacı!...

Sayın bayan ev sahibi, kültürlü kiracısından ders mi alacak acaba?... Yoksa özel sohbetlerinde kiracısının kültüründen yararlanmayı mı düşünüyor?...

Bu soruların hiçbirini cevaplandırmak olanına sahip değilim.

Kültürel durumum bu soruların cevabını vermeye yeterli olsaydı, so-luğu «Kültür» meraklısı ev sahibesinin kapısında alırdım belki...

Şemsî BELLİ



Demirel — Ecevit yakınlaşması!

Aklın Varsa Aptallas!

KENAN AKINCI



BEN resimli romanları, özel-likle çizgi romanları severim arkadaş! Kim ne derse desin... Hani derler ki, resimli romanları okuyan kimse, her şeyi hazır bulduğundan kafayı çalıştırmaz; bu yüzden de «resim aptalı» olurmuş... Hiçbir zaman aptal olmadığımı savunmamışım. Değilsem, ne diye Almanya'ya işçi olarak gitmedim de, yarı aç yarı tok memurlukta sürünüyorum?... «Resim aptalı» ha?! Aptallığımı bir de gerekçe eklenmiş; canıma değsin!... Daha pek okurum...

Ne güzel dinlendiriyorlar insanı. O kahramanların kişiliğinde her işi tediğini yapıyor; boşalıyorsun. Yalnız henüz benim okumadığım bazıları varmış ki, onların yaptığı zarar aptallıktan da öte... Onları hiç okumayacaksın! Sonra kafayı üşütür; «Onbeşini ipe çekelim! Otuzunu kağıza çakalım!...» diye sayıklamaya başlarsın.

Ben de yakında başladım bunları okumaya. Fakat onlarsız edemiyorum artık. Daha önce içindeki konular hakkında en ufak bir bilgim yoktu oysa.

Nasıl başladığımın öyküsü vardır. Anlatayım:

Okumaya bir düşkünlüm ki o zamanlar, dille anlatamam. Tıbbi, tarihi, ekonomik... Binlerce eser okumuşum ve de okuyorum. Gel gelelim, eşimde en ufak bir ilgi yok kitaplara karşı. Çocuklarda ilgi yok... Dedğim gibi, benimse öyle bir tutum var ki bu konuda, anlatılmaz. Karşıma doksandokuz masumun canına kıymış bir kanlı katil koyacağına, kitap okumayan birini koy!... Yıllar yılı, bizimki okumamakta direndikçe, benim de okumayana olan alerjim büyümüş, bu duruma gelmişim. Bardak taşı taşacak artık. Olacak bir şeyler... «Oku» da demiyorum kendisine. Ben zorladıktan sonra ne değeri var?...

Sonunda bir gün patladım: — Bana bak hanım, dedim. On yıllık eşimsin. On yıldır dayandım fakat dayanamayacağım artık!

Şaşkın şaşkın baktı: — Ne diyorsun, anlayamadım?... diye kekeledi.

— Anlayamazsın elbet! Kitap okumayan neden anlar ki?...

— Kitap okumayan mı? Nasıl?... Kim anlamış... Neyi?...

— Tabii ya! Kitap okumayan insan böyle budalaca şeyler sorar işte!... Oysa okuyan insanın kafası çalışır; senin yaptıklarını yapmaz. Dış fırçasını kaşıkların arasına değil, mışluğun yanındaki yerine koyar. Banyo süngerini ayakkabı dolabına koymaz. «Salataya zeytinyağı konur muydu?» diye kocasına sormaz. Geçen gün gelen Kadir beylere; «Çocuğunuz banka müdürü Hasan beye ne kadar benziyor. Akraha falan mısınız?» diye sormak gibi bir patavat sızlık etmez...

Bunlara benzer daha bir sürü marifetini saydım. Boynunu bükerek; — Kitap okuyanların bütün bunları yapmadıklarını biliyordum, dedi.

— Biliyorsan öğren işte!...

— Ben ister miyim beyaz gömleğine mavi düğmeleri kırmızı iplikle dikmeyi? Bilseydim... Alırım oradan bir kitap...

— Vallahi ben anlamam. Kararımı verdim. Son bir fırsat tanıyorum sana. Onbeş gün kadar uzaklaşacağım evden. Zaten bir gün dayanacak

gücüm kalmadı. Dönüşümde, senin durumuna göre kesin kararımı vereceğim. Evliliğimizi ya sürdüreceğiz, ya da ayrılacağız.

— Ben ne yapacağım o onbeş günde?

— Senin okuyan bir insan olmanı istiyorum. Çocuklarına örnek olmalı, onlara da okumayı sevdirmelisin. Okuyan insan, çağının insanıdır, ileri insandır, değerli insandır. Okur; davranışlarını okuduklarına göre düzenler... Döndüğümde seni değişmiş görmezsem... Biliyorsun.

Kısa bir süre düşündü. Sonra gülenli bir sesle:

— Hiç merak etme, dedi. Geldiğinde gör bak ne kadar değişmiş bulacaksın. Fakat, ne okuyacağım?...

— Oku be mübarek, ne okursan oku! Yeter ki oku; okumayı sev...

Selâmsız törensiz ayrıldım evden.

Onbeş günlük izinimi çile doldurur gibi doldurdum. Evime döndüyorum...

Kapı açılınca bizimkini güçlükle tanıdım. Alnını bir bezle garip bir biçimde sıkımsı. Başının arkasında bir tavuk tüyü!... Üstünde hiç görmediğim biçimde saçaklı bir elbise... «Şu modalar ne kadar da çabuk değişiyor...» diye düşünürken: — «Gece Şafağı» «Büyük Reis» e hoşgeldin der, dedi.

Ne şafağı? Ne gecesi?... derken, karşıda konsolun üstünde dikilen yarı çıplak yaratığa gözüml takıldı. Ucu tavadaki çengele bağlanmış bir ip var elinde.

— Aiaiaiaa! diye bir nağra atarak aşağıya salındı, tam yanıma düştü. Bizim büyük oğlan:

— Sen baba... Sen var hoşgelmek...

Allah Allah!... Yahu ben mi deliyim, bunlar mı?... Yoksa düste miyim? Bu arada mutfaktan, ağız burunu regele bulanmış, çift tabancalı bir centilmen göründü. Bizim ikinci oğlan. «İngilizlere ölüm!» diye bağırıp karşına geldi:

— Hoşgeldiniz bay baba. Sizin gelişinizle Amerikalı Vatandaşlar bir

gücüm kalmadı. Dönüşümde, senin durumuna göre kesin kararımı vereceğim. Evliliğimizi ya sürdüreceğiz, ya da ayrılacağız.

— Ben ne yapacağım o onbeş günde?

— Senin okuyan bir insan olmanı istiyorum. Çocuklarına örnek olmalı, onlara da okumayı sevdirmelisin. Okuyan insan, çağının insanıdır, ileri insandır, değerli insandır. Okur; davranışlarını okuduklarına göre düzenler... Döndüğümde seni değişmiş görmezsem... Biliyorsun.

Kısa bir süre düşündü. Sonra gülenli bir sesle:

— Hiç merak etme, dedi. Geldiğinde gör bak ne kadar değişmiş bulacaksın. Fakat, ne okuyacağım?...

— Oku be mübarek, ne okursan oku! Yeter ki oku; okumayı sev...

Selâmsız törensiz ayrıldım evden.

Onbeş günlük izinimi çile doldurur gibi doldurdum. Evime döndüyorum...

Kapı açılınca bizimkini güçlükle tanıdım. Alnını bir bezle garip bir biçimde sıkımsı. Başının arkasında bir tavuk tüyü!... Üstünde hiç görmediğim biçimde saçaklı bir elbise... «Şu modalar ne kadar da çabuk değişiyor...» diye düşünürken:

— «Gece Şafağı» «Büyük Reis» e hoşgeldin der, dedi.

Ne şafağı? Ne gecesi?... derken, karşıda konsolun üstünde dikilen yarı çıplak yaratığa gözüml takıldı. Ucu tavadaki çengele bağlanmış bir ip var elinde.

— Aiaiaiaa! diye bir nağra atarak aşağıya salındı, tam yanıma düştü. Bizim büyük oğlan:

— Sen baba... Sen var hoşgelmek...

Allah Allah!... Yahu ben mi deliyim, bunlar mı?... Yoksa düste miyim? Bu arada mutfaktan, ağız burunu regele bulanmış, çift tabancalı bir centilmen göründü. Bizim ikinci oğlan. «İngilizlere ölüm!» diye bağırıp karşına geldi:

— Hoşgeldiniz bay baba. Sizin gelişinizle Amerikalı Vatandaşlar bir

gücüm kalmadı. Dönüşümde, senin durumuna göre kesin kararımı vereceğim. Evliliğimizi ya sürdüreceğiz, ya da ayrılacağız.

— Ben ne yapacağım o onbeş günde?

— Senin okuyan bir insan olmanı istiyorum. Çocuklarına örnek olmalı, onlara da okumayı sevdirmelisin. Okuyan insan, çağının insanıdır, ileri insandır, değerli insandır. Okur; davranışlarını okuduklarına göre düzenler... Döndüğümde seni değişmiş görmezsem... Biliyorsun.

Kısa bir süre düşündü. Sonra gülenli bir sesle:

— Hiç merak etme, dedi. Geldiğinde gör bak ne kadar değişmiş bulacaksın. Fakat, ne okuyacağım?...

— Oku be mübarek, ne okursan oku! Yeter ki oku; okumayı sev...

Selâmsız törensiz ayrıldım evden.

Onbeş günlük izinimi çile doldurur gibi doldurdum. Evime döndüyorum...

Kapı açılınca bizimkini güçlükle tanıdım. Alnını bir bezle garip bir biçimde sıkımsı. Başının arkasında bir tavuk tüyü!... Üstünde hiç görmediğim biçimde saçaklı bir elbise... «Şu modalar ne kadar da çabuk değişiyor...» diye düşünürken:

— «Gece Şafağı» «Büyük Reis» e hoşgeldin der, dedi.

Ne şafağı? Ne gecesi?... derken, karşıda konsolun üstünde dikilen yarı çıplak yaratığa gözüml takıldı. Ucu tavadaki çengele bağlanmış bir ip var elinde.

— Aiaiaiaa! diye bir nağra atarak aşağıya salındı, tam yanıma düştü. Bizim büyük oğlan:

— Sen baba... Sen var hoşgelmek...

Allah Allah!... Yahu ben mi deliyim, bunlar mı?... Yoksa düste miyim? Bu arada mutfaktan, ağız burunu regele bulanmış, çift tabancalı bir centilmen göründü. Bizim ikinci oğlan. «İngilizlere ölüm!» diye bağırıp karşına geldi:

— Hoşgeldiniz bay baba. Sizin gelişinizle Amerikalı Vatandaşlar bir

gücüm kalmadı. Dönüşümde, senin durumuna göre kesin kararımı vereceğim. Evliliğimizi ya sürdüreceğiz, ya da ayrılacağız.

— Ben ne yapacağım o onbeş günde?

— Senin okuyan bir insan olmanı istiyorum. Çocuklarına örnek olmalı, onlara da okumayı sevdirmelisin. Okuyan insan, çağının insanıdır, ileri insandır, değerli insandır. Okur; davranışlarını okuduklarına göre düzenler... Döndüğümde seni değişmiş görmezsem... Biliyorsun.

Kısa bir süre düşündü. Sonra gülenli bir sesle:

— Hiç merak etme, dedi. Geldiğinde gör bak ne kadar değişmiş bulacaksın. Fakat, ne okuyacağım?...



— Ayakkabı fiyatları çok pahalı. —

o kadar daha güçlendi... Burnumun dibinden geçen bir ok, kapıya saplandı:

— Apaç'ilerin en iyi savaşçısı Böğüren Boğa, Büyük Reis'e hoşgeldin der. Manitu Büyük Reis'i korusun. Bu da üçüncü oğlum! İçeriye yürürken karıma:

— Nedir bu saçmalıklar?! diye bağırdım

— Sen demıştin ya, okuduklarınıza göre...

İçeriye geçince bir kez ürktüm. Köşede büsbütün garip bir yaratık! Başında bir sürü tüyden yapılmış bir başlık, elinde uzun bir sigara ağızlığı... Dikkatle bakınca, bizim iki yaşındaki en küçüğü tanıyabildim:

— Bu.. bu.. bu ne böyle?...

— Bu Çeroki'lerin reisi «Homurdanan Ayı».

Ayı hiç oralı değil. Altındaki —sonradan bizon postu olduğunu

öğrendiğim— nesneyi de bir güzel ıslatmış.

Karıma püsküllü elbisesinden yakaladım:

— Nedir bu kepezelik?! Bu rezillik, bu maskaralık?!

— Fakat Manitu aşkına kendine gel! demez mi?!

Çileden çıktım:

— Ne Manitusu ulan?! Bu gördüklerimin anlamı ne diyorum sana?

— Sen demedin mi bana okuduklarına göre davran diye? Bak, kendimden başka çocukları da yetiştirdim işte!...

— Ge.. ge.. getir şu okuduklarınızı bakayım!

Bir kucak dolusu çizgi roman getirdi, koydu önüme.

— Hadi şimdi hepiniz defolun bakayım bu odadan.

Karım «Çeroki'lerin Reisi» ni kucağına aldı, hepsi çıktılar. Kapan-dım içeriye.

Yüzdeyüz aklıma oynatacağım ya, tozutmazdan önce şu meretleri yakayım. Ondan sonra ne olursam olayım.

Basılmış her şeye karşı saygım vardır. O bakımdan, içlerinde belki yararlı bir şeyler bulunabilir; onları da yakmayayım, diye düşünerek ilk elime geçeni açtım. Şöyle bir kaç satır okudum muydu ne mal olduğunu anladım...

Neden sonra farkına vardım ki, kitabın yarısını geçmişim, hâlâ «ne mal olduğunu» anlayamamışım. Bırakmam bir türlü! Ondan sonra gelsin ikinci cilt. Sonra üçüncü... Sardıkça sardı. Meğer ben okunacak kitapları bilmezmişim!

Karanlık basıp da harfleri görmez olunca, kalktım.

Bizimkiler salonda. Ağlaya sızlaya bekliyorlar. Bavullar hazırlanmış.

— Büyük Reis hepinizi başışladı! dedim.

Hepsi «kendi dillerinden» sevinç gışıkları attılar.

— Yoo... Yalnız bu saçmalıkları bırakacağız. Okuyun okuyabildiğiniz kadar.

Ciddi kitap ve dergiler bir yana, günlük gazeteleri bile kestik. Hep o kitaplardan okumaya koyulduk. Ondan sonradır ki bize huzurun ta kendisi geldi. Resim aptalıymış, şuymuş, buymuş... Aklın varsa sen de aptallas...



— İstanbul'da SAKATLAR Haftası başladı. —

«Öleceğim aklıma gelir de, bedava bir ev sahibi olacağım aklıma gelmez» demeyin. Yeter ki, dağ başında da olsa önce ucuz tarafından bir arsa uydurun. Her babayığının harcı değil ama diyelim uydurdunuz. Sonra bu başarınızı eşe dosta duyurun. Duyurdunuz mu? Siz çekilin kenara artık, Başlayın evinizin bitmesini beklemeye...

Nasıl olacağına hâlâ aklınız yatmadı değil mi?

Başlangıçta benim aklım da yatmamıştı. Karı-koca ay boyunca ilerde bir ev sahibi olmanın hayalini kuruyoruz, ay sonunda efendi efendi kiramızı ödüyoruz. Hayâl kura, kira ödeye, hayâl kura kira ödeye alıştık gitti. Kirayı verip borçtan kurtulduk mu, başlıyoruz gelecekteki mutlu yuvamızın temelini atmaya:

— Villâ tipi mi olsun, apartman gibi mi?

— Apartmanı ne yapacaksın sevgili, diyor eşim. Ne gürlütüsü biter, ne dırlıtısı... Olmuşken şöyle bahçeli çiçekli, iki katçık bir villâ olsun yeter.

Kâğıt önümüzde, kalem elimizde ya... Çekiyoruz dört dikey, bir yatay çizgi, işte duvarlar da tamam, kat da... Vakit olsa çatıyı da örteceğim ya, gecenin bir saati el yordamıyla inşaat mı yapılır? Bırakıyoruz işi.

Ertesi akşam haydi kaldığımız yerden devam:

— Çatıyı da kondurduk. Gelelim içine... Nasıl ısıtacağız? Soba mı kurarız, kalorifer mi koyarız?

— Şömineye ne dersin? Ne olduğunu bilmeden ne söyler-sin?

— Nasıl bir şey o?

— Ay, nasıl anlatayım?... Sen şimdilik gaz sobası gibi bir şey çiz de, alırken nasıl olduğunu öğreniriz elbet.

Çiziktirip üstüne «Şömine» yazıyorum.

— Yatak odaları?...

— Üst katta olsun.

Salonuydu, mutfağıydı, kitaplığıydı derken hooop, ay bitiveriyor! Durulur mu? Kirayı vermemizle daha o gece başlıyoruz ikinci inşaatla. Bir akşam işin en sıkışık yerinde misafir bastırmasın mı! Tam da eşim su taşıyor, ben harç kariyorum. Gerçi hepsi birer hayâl, ama olsun. Kendimizi işe öylesine kaptırmışız ki, onca insanın odaya doluştuğunu görüyoruz da, kovayı küreği bir türlü bırakamıyoruz! Zira harç denen mereti biraz kendi haline bıraktın mı, donar! Artık işin yoksa ertesi gün yeniden çimento kum peşinde koş, dur!

Gelenlerden biri elini uzattı, bizimki çimentoya, çamura bulanmış ya veremedim.

— Ne yapıyorsunuz dedi.

— Valla niyetimiz bir ev yapmak ama, diye mırıldandım.

Sen misin mırıldanan! Toparlanmıyordum hemen kendimi toparladım, konuklarımıza gereken ilgiyi gösterdim, az önceki sözlerimin bir züğürt hayâlinde ibaret olduğunu söyledim ama, inandır bakalım karşındakileri. Karısı bitiriyor, kocası başlıyor duaya:

— Allah güle güle kullanmanızı nasip etsin.

— Yahu daha ortada bir şey yok birader.

— Olsun, niyetiniz var mı yok mu, siz ona bakın.

— Para olmadıktan sonra niyeti. miz olmuş neye yarar?

— Para ha?...

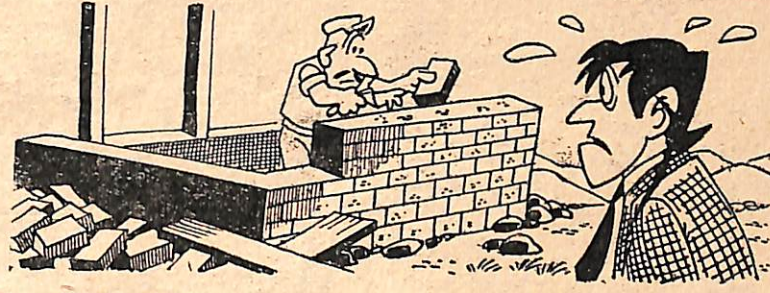
Kah kah kah kah... Karı koca, gülmekten yaşlar süzülüyor gözlelerinden.

— Bizim falan yerdeki ilk evimi. ze nasıl başladığımızı bir bilerseniz...

— Ay bayılacağım Vecdi, anlatma n'olursun; içime fenalık geldi gülmekten! Elimizde bir kurşunumuz yok.

8

Bedava BİR EV... Vedat SAYGEL



— N'olur kes hanım, gülmekten kalbime sancı girdi! Olan biten küçücük bir arsa birader...

— Yahu sizin hiç değilse bir arsanız varmış. Bizde o bile yok.

— Tamaam, dedi Vecdi beyin hanımı. Dağ başında olsun borç harç bir arsa alın, karışmayın gerisine.

Ne bilelim başımıza gelecekleri? Hesaplı bir arsa aradığımız dünya ya yayılmış. On yıldır yüzünü görmediğim dostlardan biri sabah karlığında:

— Dostlarımdan birinin arsası var ama, bak bakalım işine yarar mı, diye arabasıyla dayandı kapıya.

— Arsa mı?

Çekti içeri, bastı gaza:

— Evet, arsa...

— İyi ama birader, bizimkisi bir... Yüktünü tuttuktan sonra az konuşan, çok düşünen bir kimse olduğunu duymuştum. «Bizimkisi bir vakit öldürme oyunu. Ev yapmak nerde, biz nerde» diyeceğim, bırakmıyor ki aklımdan geçeni söyleyeyim.

— Biliyorum. Villâ istediğini söyleyeceksin. Bundan iyisi can sağlığı.

— Yahu paramız...

«Yok» u dedirtmiyor ki.

— Arsayı beğen de, parası kolay. Gördük. Şehrin epey dışında tütüğe bir yer.

— Atladık gene arabaya.

— Nasıl?

— Güzel ama biz şimdi...

— Biliyorum Vecdi söyledi. Evi tamamlama, içine gir, arsa parasını yavaş yavaş ödersin.

Hay Allah! «Ulan metelik yok a teres! Arsayı bedava versen evi neyle tamamlarsın?» diye bağışlamak için güç tutuyorum kendimi. Bir arkaşıyla görüşürdüm, bir kâğıtlar hazırladı, imzalar atıldı, sonra herkes kendi işine daldı. Elimde, gör-düğümüz arsanın sahibi olduğumu belirten bir kâğıtla kalverdim tek başıma! Hani eve gideyim de hayat arkadaşım kafa kafaya verip, kur-tuluş için intiharın mı, başka bir ü-keye firarın mı daha kolay oldu-ğuna karar verelim diye eve geldim ki, eşim pür telâş kapıda karşıladı:

— Şinasi beyi gördün mü?

— Hangi Şinasi beyi?

— Camım hani kum çakıl deposu var ya?

— Eee, ne işi varmış Şinasi beyin benimle?

— Ne bileyim şekerim, koş kendisini gör. Belki iş verecektir adam. Vecdi bey göndermiş.

Elimdeki kâğıdı sallayarak, «Bak, arsa aldım» diyecek oldum, ben da-ha:

— Arsa, derken:

— Bırak şimdi, diye itti omuzum.

dan. Arsaya evi akşam yemekten sonra yaparız.

Kadın hâlâ gerçekten bir arsanın sahibi olduğumuza inanmıyor.

Koştum Şinasi beye.

— Hah, dedi, ben de seni bekli-yordum. Ne kadar çimento lâzım sana?

«Şimdilik üç kilo bile alacak du-rumum yok» diyeceğim ya, nedense kimsecikler bizim lâfin sonunu bek-lemiyor.

— Şimdilik...

— Yoo, şimdilik olmaz, diyerek çekti faturayı önüne. Temelden çatı-ya gidecek kumu, çakılı, çimentoyu, kireci söyle ki göndereyim hemen!

— Ya parası?...

— Onu Kemal beyle bir karara bağladık biz.

— Kemal, Kemal, Kemal...

— Keresteci Kemal canım. Senin dayıoğlunun eski ortağı...

Bir sevindim ki, sormayın. Allah razı olsun şu dostlarımızdan. Ne arsa işini bize bırakmışlardı, ne çimento, kum işini... Hatta nasıl öde-yeceğimizi bile bizimle yakınlığı ol-mayanlar kararlaştırıyorlardı.

— Sen bık evin krokisini bana, hesabını çıkarttırayım. Sen koş şim-di Kemal'e...

Kemal'e koştuk.

— Nerelerdesin birader? diye ters-ledi. Keresteyi yığdık arsaya.

— Yığdınız demek?

— Yığdık ya...

— Parası?...

— Para kolay. Hesabı çıkartma-dım henüz. Yarın, öbür gün uğrar, ödersin o kolay.

«Bir işi için bir evlik kereste pa-rası ne demektir biliyor musun sen arkadaş? Kime sordun da yığdın ke-resteyi?» diyeceğiz a, erkeksen fır-sat bul da de bakalım! Daha:

— Bir işçi... derken:

— İşçi faslını düşünme, diye kes-ti. Muteahhit Hüsnü bey sabah ka-ranlığında yığdı işçiyi. Belki şimdi-ye kadar temeller bile kazılmıştır.

— Ooooh, gel keyfim gel! Derdimiz yetişmiyormuş gibi, işi de müteah-hide verdiniz demek! Kim verdi bu aklı size?

— Vecdi konuştu Hüsnü ile. Sen şimdi lâfı bırak da, Osman'ı gör önce.

— Osman da kim?

Demir tüccarıymış.

— Vecdi seni orada bekleyeceğini söylemişti.

Ulan Vecdi, bütün bunlar senin başının altından çıkıyor ha? Bu kal-leşlik bizim gibi garibanlara yapılır mı ulan!

Koştum Osman'ın dükkânına:

— Vecdi nerede?

Bulsam çiğ çiğ yiyeceğim itti! De-mir yüklü bir kamyonu gösterdi:

— Bu ikinci seferi olacak.

— Vecdi?...

— O ilk postayla inşaat yerine git-ti.

Ver elini bizim parasını ödemedi. gimiz arsa! İşçisiyle tüccarıyla ala-caklılar gırtlığımıza sarılmasın diye sokulmadım da, bir tepenin ardına gizlenip uzaktan şöyle bir baktım, adam boyunca geçmiş bizim evin du-varları. Karınca yuvasını andıran kalabalığı tek tek gözden geçirdim, Vecdi'ye benzer kimse yok araların-da. Yorgun argın döndüm eve.

— Hafta sonuna varmadan kabası bitecekmiş ha? diyerek atıldı karım boynuma.

— Ya, diye inledim. Kim söyledi.

— Vecdi bey müjdeledi.

— Vecdi ha? Nerde o it?

Fırladım yerimden.

— Öfkelenme şekerim, diye yeni-den boynuma sarıldı. Bizi bedava-dan bir ev sahibi yapmak için çı-rıyan bir kimseye böylesine kötü sözler söylenir mi?

— Daha beteri bile söylenir! Be-davadan bir evmiş. Bunca borcu na-sıl ödeyeceğiz?

— İlahi, öfken buna mıydı? Nasıl ödeneceğini Vecdi bey sana söyle-memiş miydi?

— Yooo...

Oysa bizimkine söylemiş.

— İlk evlerini ödedikleri sistemle ödeyecekmişiz bu evin borcunu.

— Nasıl ödemişler?

— Önce eş dost aracılığıyla mal-zemeyi almışlar, evi yaptırmışlar, sonra alacaklılarına birer birer gi-dip, «Metelik kalmadı. İflâhımı kes-ti bu ev. Borcunuzu para olarak ö-dememe imkân yok. İsterseniz di-ğer alacaklılar gibi sıraya girin, sı-ranız gelince aylığı şu kadardan is-ter kendiniz girin, ister kiraya ve-rin.» diye teklifte bulunmuşlar. Sı-kıntıya katlanmadan bedava bir e-ve sahip olunur mu şekerim?

Evimizin çatısının örtülmek üze-re olduğu şu günlerde Vecdi gidip gelip:

— Eh, sizi de bedava bir ev sahi-bi yaptık ya, diye kahkahalar atı-yor, eşim konu komşudan şömine-nin nasıl bir şey olduğunu öğren-meye bakıyor.

Benim işim daha bir başka. Ak-şam oldu mu gene eskisi gibi kağı-dı kalemi elime alıyorum, alacaklı-larımı bir güzel boy sırasına soku-yorum, sonra sırayla:

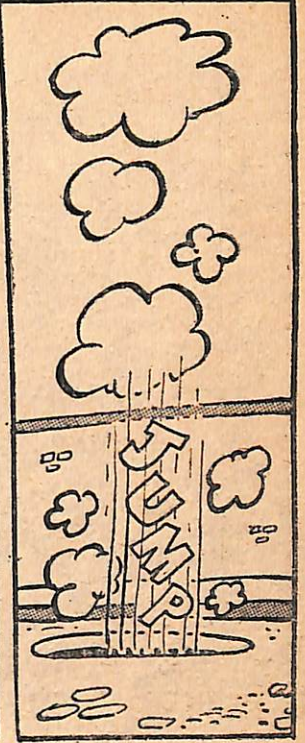
— Şimdi sıra senin Osman bey, diyorum hayalimdeki yüze. Sana şu kadar borcum var değil mi? Müslü-man sözü aşıkâr. Meteliğim kalma-dı. İstersen aylığı şu kadardan ala-cağın bitene dek kendin otur için-de, istersen kiraya ver.

Kabul eder mi dersiniz? Çaresiz edecekler. Bizi sorarsanız, borçların kira karşılığı ödenmesi tam kırkiki yıl tutuyor. Kismetse o süreyi bir aşalım, evimize bir taşınalım, sek-senbeşimizden sonra biraz da kira-dan kurtulup bedavadan sahip oldu-ğumuz evde tadım çıkara çıkara şö-yle bir yaşayalım!

Vedat SAYGEL

— Aşık Veysel öldü. —

NE ŞEHİTTİR NE GAZİ....





— Külot almaya gidiyorum şekerim!..



— Hani hizmet



PAZARTESİ :

Yem olmamak için

İzmir hastanelerinin birindeki doğum haberini sanırsanız duymayanınız kalmamıştır.

Gazeteler olayı, «Dünyaya dişle-riyle geldi» gibi ilginç başlıklarla verdi.

Doktorlar, «Son yılların en garip doğumu» dedi.

Bir kısım güngörmüşlerimiz bu- nun, kıyamet alâmeti olduğuna hük- metti.

Bize sorarsanız, «Günün şartlarına uygun bir doğum» diyeceğiz. Diş so- rununu ise çocuğun ileri görüşlülü- ğüne vereceğiz.

Daha anasının karnında şekille- nirken, dışarıda olup bitenlere söyle bir kulak verdi; «Gideceğim yerde koldan, bacadan önce insana galiba bir kaç diş gerekli» dedi.

Ve tuttu, dişlerini göstere göstere doğuverdi huzurlarımızda!

SALI :

O da iş mi?

Almanya'daki hanım işçilerimize yeni bir iş çıkmış: Çocuk bakmak!... İyi de para veriyorlarmış ya, biz gene de iş gözüyle bakamıyacağız buna.

Anadolu kadınının değişmeyen ka- deri diyeceğiz.

Yurdundaki görevi «Çocuk yap- mak...»

Gurbetteki görevi «Çocuk bak- mak!»

ÇARŞAMBA :

Moda bu

Bugünlerde dünyayı kaplayan «Üç etek» modasının doğum yeri nere- siymiş biliyor musunuz?

Bizim Kapalıçarşı!...

Yabancı sinema oyuncularından bir harem buradan 140 liraya aldığı elbiseyi sırtına takmış, Avrupa'da moda yapmış!

Hızla kıtadan kıtaya atılıyor bu moda şimdi.

Bakalım ilerde daha neler olacak diyeceğiz ama olacaklar malûm.

140 liralık etiketiyle Kapalıçarşı' da alıcı beklerken üç eteğin yerlisi...

Kucak dolusu dövizle Avrupa pa- zarlarına koşacak bizdeki moda de- lisi!

PERŞEMBE :

Yaşasın kuraklık

İyi ki tartışması çok yapılan yağ- mur bombasını getirip, yurdun buğ- day ambarları sayılan geniş ovaları- nın üstüne ver etmemişiz.

Baksanıza kuraklıktan çatır çatır çatlayan Konya'da altın bulundu!

Demek iklim şartları ne olursa ol- sun, yılda iki posta ürün alacağız ekime elverişli yerlerden.

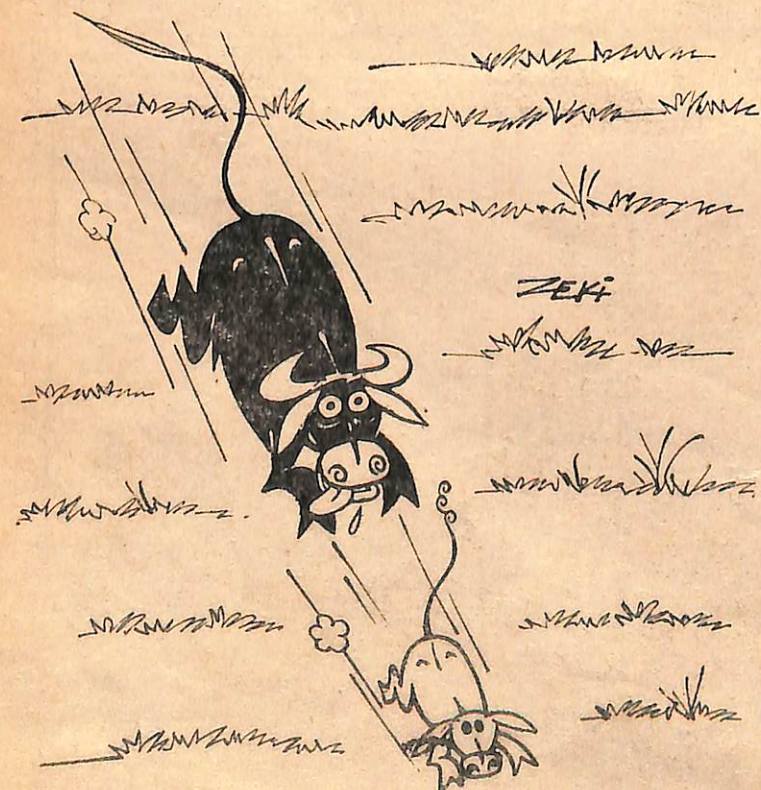
Modern

— L —

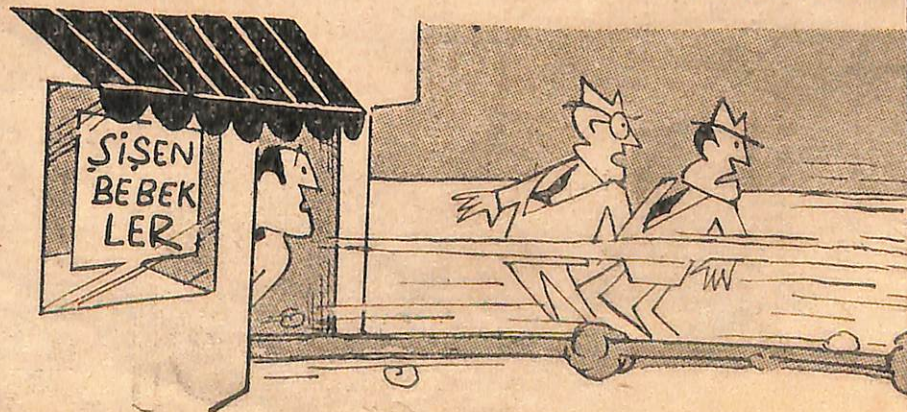
- * Lâf lâfı açar, seyyar köfteci iştahı kapar!
- * Lâf torbaya girmez, sandığa girer!
- * Lâf mebusun yarısıdır.
- * Lâfla peynir gemisi yürümez; ama seçim gemisi yürür...
- * Lâfla pilâv pişmez, plân pişer...
- * Leyleğin ömrü laklakla, partisinin ömrü şak şak'la geçer.
- * Lokmayı boğazına, işini kitabına uy- durmaya bak, yoksa olursun tepe- taklak!...

— M —

- * Mağrur olup deme: «İktidar koltu- ğundan kimse düşüremez beni». Bir muhalif rüzgâr eser, alır muhtıralı bir sel, harman eder seni!...
- * Malın bekçisi vergisidir.
- * Malını övme, pazarını öv; malın pa- ra etmediyse alıcıya değil, aracıya söv!...
- * Mart kapıdan baktırır, gafillerin benzini attırır...
- * Minareyi çalan kılıfını hazırlar; O. limpiatlarda yenilen sorumluluğu başkasına atar.



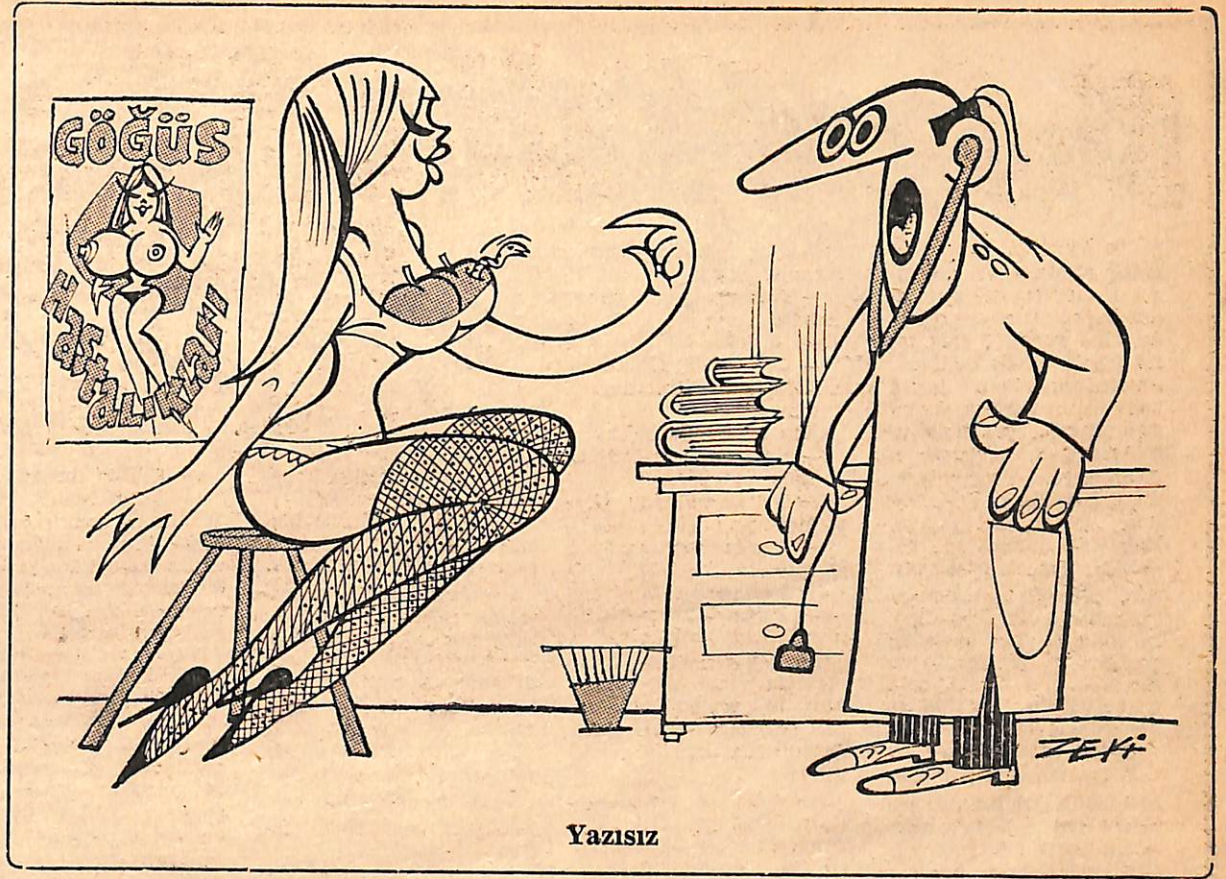
Sübyancı!



Yazı



İşe yaramazdı?!



Yazısız

sözleri

- Meyveli ağaca taş, işveli dilbere lâf atarlar.
- Misafir umduğunu değil, ev sahibinin artığını yer.
- Misafiri horoz olanın tavuklarına göz kulak olması gerekir.
- Muhabbet kantarladır; kavga, dövüş tonla!

— N —

- Namusu akıl, namussuzu rezil korur.
- Ne ekersen onu biçersin. Eller harıl harıl çalışırken sen yerinde sayarsan yalnız güreşte değil her şeyde alta düşersin.
- Neler geldi, neler geçti elekten, insan değil at, kartal, koç, horoz çıktı sandıktan...
- Nerede hareket çok, orada gürültülü müzik, ye ye dansı çok...
- Nerede birlik, partiler, söz düelloları çoğaldı, kalmadı dirlik!
- Nikâhta keramet, evlilikte nedamet vardır.

— O —

- O ayıp, bu ayıp; mutluluk oldu kayıp!...
- O hacı, bu hacı; hacılara döviz oldu yoksul vatandaşın ihtiyacı...

Erhan TİĞLİ

Yağış olursa arpa, buğday, yulaf, çavdar alacağız...
Kurak giderse altın arayacağız.
Aman ne iyi etmişiz yağmur born-bası kullanmamakla...

CUMA :

Grayderden becerikli

«Kafasıyla kiremitleri, ayağıyla tahtaları parçalıyor» başlıklı haberi görünce, ne yalan söyleyelim, içimiz şöyle bir burkuluverdi önce. Kimbilir gene hangi yabancının geliştirdiği elektronik bir makinenin propagandası yapılıyor dedik kendi kendimize.

Üstü kapalı, pazar arıyorlar dedik. Bir de haberin fotoğrafına baktık ki, isim yerli, resim yerli, hattâ kıvrılan tahtalarla kiremitler bile yerli değil mi!

Sevîngten gözlerimiz ışıldadı. Oh be! Yenilik yarışı yapan ülkeler arasında biz de varız işte!

Kafamızla kiremitleri, ayağımızla tahtaları kırıp kırıp atıyoruz!

Başka hünerlerimiz mi? Gözlerimizle kokluyor, burnumuzla görüyoruz. Ellerimizle yürüyor, midemizle düşünüyörüz.

«Beyninizle ne yapıyorsunuz?» diyeceksiniz ya; Tanrının onu neden verdiğini düşünüyörüz. Bütün uzuvlarımız bulduk da, bir ona yaptırıcak iş bulamadık hentiz.

CUMARTESİ :

Dünya işte

«Bir otomobilden 60 bin mermi çıktı.»

«Televizyondan kaçak silâh çıktı.»

«Buzdolabından uyuşturucu madde çıktı.»

Eee, gazozdan otomobil, temizleme tozundan televizyon, çamaşır suyundan buzdolabı çıkarsa hani; onlar da bazı şeyleri piyangoya katmazlar mı yâni?

PAZAR :

Bilinmez ki

Kilisellerdeki günah çıkarma odalarından sonra, telefonları dinleyen bir şebekenin ortaya çıkarılması, İtalya'yı temelden sarsmış.

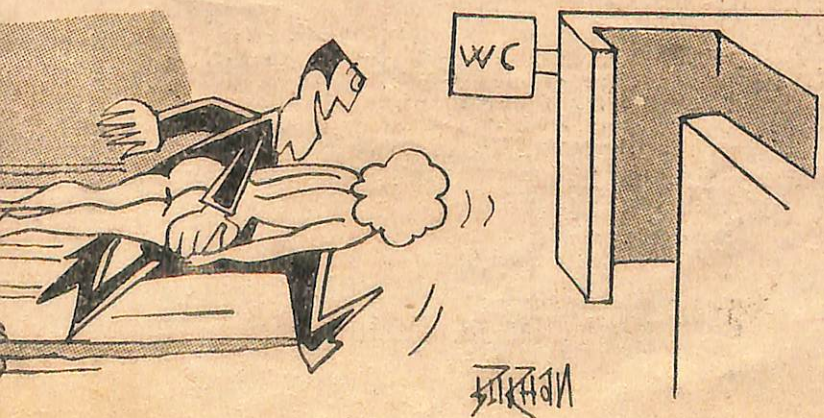
Günah çıkarmaların neden dinlenildiğini bilmeyiz ama telefon konusunda iş biraz değişir.



Hele telefon durumu da bizdekinden farksızsa, boşuna günahlarını aldılar demektir tutulanların. Kimbilir zaar adamların telefon kulübesine girip bir daha çıkmamasına baktılar, başkalarının konuşmasını dinlediklerini sandılar.

Bilmezler ki jetonu atmakla, aradığın yeri bulmak arasında dünyanın zamanını sabırla beklemek gerektiğini...

Vedat SAYGEL



— Bütçe açığımı görmüyorsunuz da, ben açılınca hepinizin gözü üzerimde!..

Bir Sandıkaltın



★
SUAVİ
SÜALP
★

HAYATTA bir paket sigaram ve cebimdeki iki lira paramdan başka bir şeyim ol na. diği bir gündü... Her taraf hüzün içinde ölgündü. Abidin efendinin tarihi kahvesinin pencere kenarına sinmiş, yüzümde umutsuzluğun akisleriyle, gelen geçeni seyrediyordum. Ben Sabri Sabritaşmış, şu otuzaltı yaşına kadar ne bulmuştum hayatta?... Birçok işlere girmiş, çıkmış, kısacası yaşamaktan bıkmıştım. Doğru dürüst bir okumam yazmam da yoktu. Seyyar tursucu Abdullah'ın oğlu da bu kadar olurdu zaten. Fazla namuslu bir adam değildim ama şimdiye kadar polisle bir işim çıkmamıştı. Dört beş gün evveline kadar Asaf Yumurta'nın tavuk çiftliğinde çalışıyordum. İşim tavuklara yem vermektir. Fakat tavuklardan ikiyüz kadarının vebaya yakalanarak ölmesini Asaf bey benim uğursuzluğuma bağlamış ve beni kovmuştu...

İçimde buruk bir acıyla önümdeki çayın sonunu içtim. Tam kalkacağım sırada kahveye üstünde kürk yakalı uydurma bir pardesi bulunan, sivri yüzlü, kasketli, çiçek bozuğu, sarı benizli biri girdi. Önce etrafta fare arayan bir kedi gibi bakındı. Sonra gözünü bana dikti. Burnunu çekti ve yanına oturdu:

«— Adın Sabri mi?»

«— Evet, neden sordun? Polis misin?»

Etrafını gene süzdü. Burnunu çekti:

«— Tatlı bir iş var, girer misin?»

«— Ne işi?»

«— Define işi... Ufak bir numarayla hayatını değıştirirsin.»

Adama hayretle baktım: «— Beni işletme. Define işi ne?»

Bana daha sokuldu. Gene burnunu çekti:

«— Burda yırtılamam... Açılalım...»

«— Nereye?»

«— Bizim Muazzez'in evine... Hadi kalk...»

Tabii kalkmadım. Adamı hem tanıımıyordum, hem de söylediklerinden bir şey çıkaramamıştım. Tatmin olmamış bir sesle sordum:

«— Arkadaş, seni tanımam. Definecilik üstüne de en ufak bir fikre sahip değilim. Ayrıca Muazzez denen kadını da hiç görmedim. Maksudını açık söylemezsen şuradan şuraya gitmediğim gibi.. adını bile bilmiyorum. Tamam mı?»

Herif gene burnunu çekti ve cevap verdi:

«— Haklısın Sabri ağbi. Durum vaziyetine göre ben inadara bir adam gibi görünüyorum. Fakat şu anda sana isimden başka bir şey yırtılamam. İşine gelirse... Adım Hilmi... Sen şimdi benimle birlikte geliyor musun, yoksa gelmiyor musun?»

«— Geliyorum...»

Birtakım karanlık sokaklardan giderek Cerrahpaşa'da döktülen bir eve

girdik. Hilmi kapıyı kapadıktan sonra seslendi:

«— Ulan maydanoz Muazzez, neredesin?... Kayıntı vaziyetini ayarladın mı?»

«— Tabii ayarladım hayatım.» diyerek içeriye iri yarı esmer bir karı girdi. Yirmisekizinde filân vardı. Fena da değildi. Bakıştı. Hilmi beni göstere rek:

«— İşte İrfan'a benzeyen kereste bu» dedi.

«— Höst, lâfını bil...»

Muazzez beni süzdü. Sırıltı:

«— Sahiden tıpkı İrfan be. Kocakarıya, bu senin yeğenin diye bal gibi yuttururuz bu herifi...»

Ben atıldım:

«— Ne kocakarısı, ne İrfan'ı?... İşin esasını anlamak elbette ki hakkımdır. Yoksa çekip giderim. Ben şimdiye kadar hiçbir sahtekârlığa girmedim.»

«— Girmedin de onun için miden barsaklarına yapışmış» dedi. «Ulan te reyağ, ufak bir rol keseceksin, kocakarı zaten seni dört gözle bekliyor. Eli kulağında, gitti gidecek. Oru biraz öttürdün mü, definenin yerini öğrendin mi, cebinde en aşağı elli bin kâğıt göreceksin sal yangoz!»

«— Ellibin lira mı?...»

«— Tabii hisırtı... Şimdi otur da hem kafayı bulalım, hem de plân durumunu falan filân yapalım. Muazzez de bu arada manzarasıyla bize ferahlık verir, annadın mı?»

Neyse uzatmayalım kafaları bulduk. Hilmi anlattı. Şeküre adında çok zengin bir kocakarının yeğeni İrfan ortalıktan kaybolmuştu. Kocakarı'nın tek mirasçısı olduğu gibi, ayrıca Şeküre hanımın bir sandık dolusu altınına da konacaktı. Kocakarı altınları bir yerde zula etmişti ama nerde?... İşte ben kendimi İrfan diye Şeküre hanıma yutturup ağzından altınların nerede olduğunu alacak ve sonra üçümüz malı bölüşecektik. Bu şahane plânda Muazzez de benim karım rolünü oynayacaktı. Gece yarısına kadar bu plânın en ince noktalarını münakaşa ettik. Nihayet yapacağımız işin inceliğinin verdiği rehavetle yattık. Tabii Hilmi Muazzez'le, ben yalnız.

Çamlıca'daki kocakarı'nın köşküne giderken heyecandan bacaklarım titriyordu. Göya ben üç sene Fas'ta kalmıştım. Bu karıyı da ordan almıştım. Muazzez kıyak arapça biliyordu. Hilmi sotada kalmıştı ve bir işaretimizle ekibe dahil olacaktı. Bahçe kapısından girip de eve doğru yollanınca üstümüze iki tane azgın çoban köpeği atladı. Ben köpeklerle boğuşurken Muazzez:

«— Can kurtaran yok mu?... Muhterem teyzeciğim neredesiniz?» diye haykırdı.

Köpekler Şeküre hanım gelene kadar üstümdeki, bedestenden aldığımız elbiseyi parçalamışlardı. Şeküre hanım bizi görünce durakladı ve sonra haykırdı:

«— Aman yârabbi, yeğenim İrfan... Hoost bobi... Birakın onu.»

Neyse uzatmayalım teyzemizin elini öptük. Boyuna sarıldık. Muazzez'i takdim ettik. Kocakarı bal gibi beni İrfan diye yutmuştu. Ağladı sızladı:

«— Ah benim İrfan'ım, yavrum... Beş senedir nerelerdedin?... Şu yalnız teyzene hiç acımadın mı? Maşallah güzel de bir karı almışsın. Artık seni vallahi bırakmam.»

Böylece Şeküre hanımın yeğeni olmuştum. Yedik içtik, ben Fas'taki maceralarını anlattım. Kadın:

«— Ellibin lira mı?...»

«— Tabii hisırtı... Şimdi otur da hem kafayı bulalım, hem de plân durumunu falan filân yapalım. Muazzez de bu arada manzarasıyla bize ferahlık verir, annadın mı?»

Neyse uzatmayalım kafaları bulduk. Hilmi anlattı. Şeküre adında çok zengin bir kocakarının yeğeni İrfan ortalıktan kaybolmuştu. Kocakarı'nın tek mirasçısı olduğu gibi, ayrıca Şeküre hanımın bir sandık dolusu altınına da konacaktı. Kocakarı altınları bir yerde zula etmişti ama nerde?... İşte ben kendimi İrfan diye Şeküre hanıma yutturup ağzından altınların nerede olduğunu alacak ve sonra üçümüz malı bölüşecektik. Bu şahane plânda Muazzez de benim karım rolünü oynayacaktı. Gece yarısına kadar bu plânın en ince noktalarını münakaşa ettik. Nihayet yapacağımız işin inceliğinin verdiği rehavetle yattık. Tabii Hilmi Muazzez'le, ben yalnız.

Çamlıca'daki kocakarı'nın köşküne giderken heyecandan bacaklarım titriyordu. Göya ben üç sene Fas'ta kalmıştım. Bu karıyı da ordan almıştım. Muazzez kıyak arapça biliyordu. Hilmi sotada kalmıştı ve bir işaretimizle ekibe dahil olacaktı. Bahçe kapısından girip de eve doğru yollanınca üstümüze iki tane azgın çoban köpeği atladı. Ben köpeklerle boğuşurken Muazzez:

«— Can kurtaran yok mu?... Muhterem teyzeciğim neredesiniz?» diye haykırdı.

Köpekler Şeküre hanım gelene kadar üstümdeki, bedestenden aldığımız elbiseyi parçalamışlardı. Şeküre hanım bizi görünce durakladı ve sonra haykırdı:

«— Aman yârabbi, yeğenim İrfan... Hoost bobi... Birakın onu.»

Neyse uzatmayalım kafaları bulduk. Hilmi anlattı. Şeküre adında çok zengin bir kocakarının yeğeni İrfan ortalıktan kaybolmuştu. Kocakarı'nın tek mirasçısı olduğu gibi, ayrıca Şeküre hanımın bir sandık dolusu altınına da konacaktı. Kocakarı altınları bir yerde zula etmişti ama nerde?... İşte ben kendimi İrfan diye Şeküre hanıma yutturup ağzından altınların nerede olduğunu alacak ve sonra üçümüz malı bölüşecektik. Bu şahane plânda Muazzez de benim karım rolünü oynayacaktı. Gece yarısına kadar bu plânın en ince noktalarını münakaşa ettik. Nihayet yapacağımız işin inceliğinin verdiği rehavetle yattık. Tabii Hilmi Muazzez'le, ben yalnız.

Çamlıca'daki kocakarı'nın köşküne giderken heyecandan bacaklarım titriyordu. Göya ben üç sene Fas'ta kalmıştım. Bu karıyı da ordan almıştım. Muazzez kıyak arapça biliyordu. Hilmi sotada kalmıştı ve bir işaretimizle ekibe dahil olacaktı. Bahçe kapısından girip de eve doğru yollanınca üstümüze iki tane azgın çoban köpeği atladı. Ben köpeklerle boğuşurken Muazzez:

«— Can kurtaran yok mu?... Muhterem teyzeciğim neredesiniz?» diye haykırdı.

Köpekler Şeküre hanım gelene kadar üstümdeki, bedestenden aldığımız elbiseyi parçalamışlardı. Şeküre hanım bizi görünce durakladı ve sonra haykırdı:

«— Aman yârabbi, yeğenim İrfan... Hoost bobi... Birakın onu.»

Neyse uzatmayalım teyzemizin elini öptük. Boyuna sarıldık. Muazzez'i takdim ettik. Kocakarı bal gibi beni İrfan diye yutmuştu. Ağladı sızladı:

«— Ah benim İrfan'ım, yavrum... Beş senedir nerelerdedin?... Şu yalnız teyzene hiç acımadın mı? Maşallah güzel de bir karı almışsın. Artık seni vallahi bırakmam.»

Böylece Şeküre hanımın yeğeni olmuştum. Yedik içtik, ben Fas'taki maceralarını anlattım. Kadın:

«— Ellibin lira mı?...»

«— Tabii hisırtı... Şimdi otur da hem kafayı bulalım, hem de plân durumunu falan filân yapalım. Muazzez de bu arada manzarasıyla bize ferahlık verir, annadın mı?»

Neyse uzatmayalım kafaları bulduk. Hilmi anlattı. Şeküre adında çok zengin bir kocakarının yeğeni İrfan ortalıktan kaybolmuştu. Kocakarı'nın tek mirasçısı olduğu gibi, ayrıca Şeküre hanımın bir sandık dolusu altınına da konacaktı. Kocakarı altınları bir yerde zula etmişti ama nerde?... İşte ben kendimi İrfan diye Şeküre hanıma yutturup ağzından altınların nerede olduğunu alacak ve sonra üçümüz malı bölüşecektik. Bu şahane plânda Muazzez de benim karım rolünü oynayacaktı. Gece yarısına kadar bu plânın en ince noktalarını münakaşa ettik. Nihayet yapacağımız işin inceliğinin verdiği rehavetle yattık. Tabii Hilmi Muazzez'le, ben yalnız.

Çamlıca'daki kocakarı'nın köşküne giderken heyecandan bacaklarım titriyordu. Göya ben üç sene Fas'ta kalmıştım. Bu karıyı da ordan almıştım. Muazzez kıyak arapça biliyordu. Hilmi sotada kalmıştı ve bir işaretimizle ekibe dahil olacaktı. Bahçe kapısından girip de eve doğru yollanınca üstümüze iki tane azgın çoban köpeği atladı. Ben köpeklerle boğuşurken Muazzez:

«— Can kurtaran yok mu?... Muhterem teyzeciğim neredesiniz?» diye haykırdı.

Köpekler Şeküre hanım gelene kadar üstümdeki, bedestenden aldığımız elbiseyi parçalamışlardı. Şeküre hanım bizi görünce durakladı ve sonra haykırdı:

«— Aman yârabbi, yeğenim İrfan... Hoost bobi... Birakın onu.»

Neyse uzatmayalım teyzemizin elini öptük. Boyuna sarıldık. Muazzez'i takdim ettik. Kocakarı bal gibi beni İrfan diye yutmuştu. Ağladı sızladı:

«— Ah benim İrfan'ım, yavrum... Beş senedir nerelerdedin?... Şu yalnız teyzene hiç acımadın mı? Maşallah güzel de bir karı almışsın. Artık seni vallahi bırakmam.»

Böylece Şeküre hanımın yeğeni olmuştum. Yedik içtik, ben Fas'taki maceralarını anlattım. Kadın:

«— Ellibin lira mı?...»

«— Tabii hisırtı... Şimdi otur da hem kafayı bulalım, hem de plân durumunu falan filân yapalım. Muazzez de bu arada manzarasıyla bize ferahlık verir, annadın mı?»

Neyse uzatmayalım kafaları bulduk. Hilmi anlattı. Şeküre adında çok zengin bir kocakarının yeğeni İrfan ortalıktan kaybolmuştu. Kocakarı'nın tek mirasçısı olduğu gibi, ayrıca Şeküre hanımın bir sandık dolusu altınına da konacaktı. Kocakarı altınları bir yerde zula etmişti ama nerde?... İşte ben kendimi İrfan diye Şeküre hanıma yutturup ağzından altınların nerede olduğunu alacak ve sonra üçümüz malı bölüşecektik. Bu şahane plânda Muazzez de benim karım rolünü oynayacaktı. Gece yarısına kadar bu plânın en ince noktalarını münakaşa ettik. Nihayet yapacağımız işin inceliğinin verdiği rehavetle yattık. Tabii Hilmi Muazzez'le, ben yalnız.

Piyasaya madeni beş liralıklar çıkıyor. — Gazeteler —



— Tanımadın mı, maden stokçusu!

Sulhi Dölek



BİRAZ BAKAR MISINIZ?

MANGIR

PARANIN icadından önce insanlar beş parasızmış demek. Ne yazık!

«Elli kâğıt verebilir misin bana ay başına kadar? Çok dardayım.»
«Bu para benim pedikürüme yetmez ayoll!»

Ya da:
«Paramız yoksa kredimiz var beyim!» gibi konuşmalar geçmezmiş her halde o zamanlar.

Oh, ne rahatmış insanlar. Taksitle alışveriş edip kazık yemezlermiş. Alışveriş etmezlermiş zaten. Değiş tokuş yaparlarmış. Koyunu verir e-şığı alırlarmış, takkeyi verip külânı. Adamın canı bir metres mi istedi, verirmiş tarlayı, alırmış kadını. Metresinden de bıkınca, bir beygirle değiştirmiş.

Sonra bazıları bakmışlar ki, bu iş yürütmeyecek, çareler aramaya koyulmuşlar. Sözelimi adam öyle zengin ki, mallarını koyacak yer bulamıyor. Sonra ne bileyim, bir yangın çıktığında hangi birini kurtara-çağını şaşıyor. Şöyle bütün malı mülkü bir çömlekte toplamak müm-kün olsa gerektiğinde...

Parasızlığın doğurduğu başka problemler de varmış tabii. Adam, pazara çıkarken yanında bir kervan götürmek zorunda kalıyor. Yok e-fendim tavukları verecek karısına gecelik alacak bir torba peyniri bir çift çarıkla değişecek, değirmenin aşınmış taşını kime yutturup da karşılığında bir çeki odun alabilece-ğini düşünecek...

«Bu iş olmaz!» demiş sonunda Fe-nike'nin en zengin adamı. O gün-lerde, bir de çok akıllı kişi yaşar-mış Fenike'de. İşte bu zengin, bu akıllı kişiyl huzuruna çağırılmış, fer-man vermiş:

«Bu işi yapsan yapsan sen yapar-sın. Eğer parayı icat edersen sana kırk öküz...»

Teklifin parlaklığına dayanamayan akıllı kişi parayı icat etmiş. «İşte beyim,» demiş, «şu gördüğünüz, paradır.»

«Bu bakır parçası mı?»
«Evet. Buna bir mangır denir. Bir tavukla eş değerdedir.»

Sonra, gece gündüz uğraşıp yap-tığı iki çuval mangırı ağasına sun-muş:

«Hadi, verin şimdi benim kırk ö-küzü.»

«Söyle bakalım,» demiş zengin, «Bir öküzün değeri kaç mangırdır?»

Hesaplamış akıllı kişi:

«Yüz mangır.»
«Al bakalım! Tam dörtbin man-gır sana... Tastamam kırk öküz e-der.»

Böylece de, tarihin ilk alışverişi ve de ilk kazığı gerçekleşmiş işte.

Günümüze kadar mangırın başına neler gelmiş neler... En kötüsü de mangırsızların başına gelmiş. Hâlâ da gelmekte... Paçayı kaptırmışız bir kez: Bozuk para, kâğıt para, kalp para, cam para...

Bu sonuncusunu bilirsiniz şüphe-siz. Çocukluğunuzda mahallede oy-narken dükkân kurup arkadaşlarını-za cam para karşılığı satış yapma-dınız mı hiç? İşte, oyunlar zekâyı geliştirmeye yararlı mı, değil mi tartışmasının kesin karşılığı. Haya-ta bundan daha iyi nasıl hazırlanı-lır?

Ben, paranın değerli bir nesne ol-duğunu anladığımda dört yaşında falandım. Masanın üstünde buldu-ğum bir beş liralığı uçak yapıp pen-cereden attım. Meğer sütcüye verile-cekmiş o. Uygun bir dille, kâğıt pa-radan uçak yapılmayacağını anlattı annem.

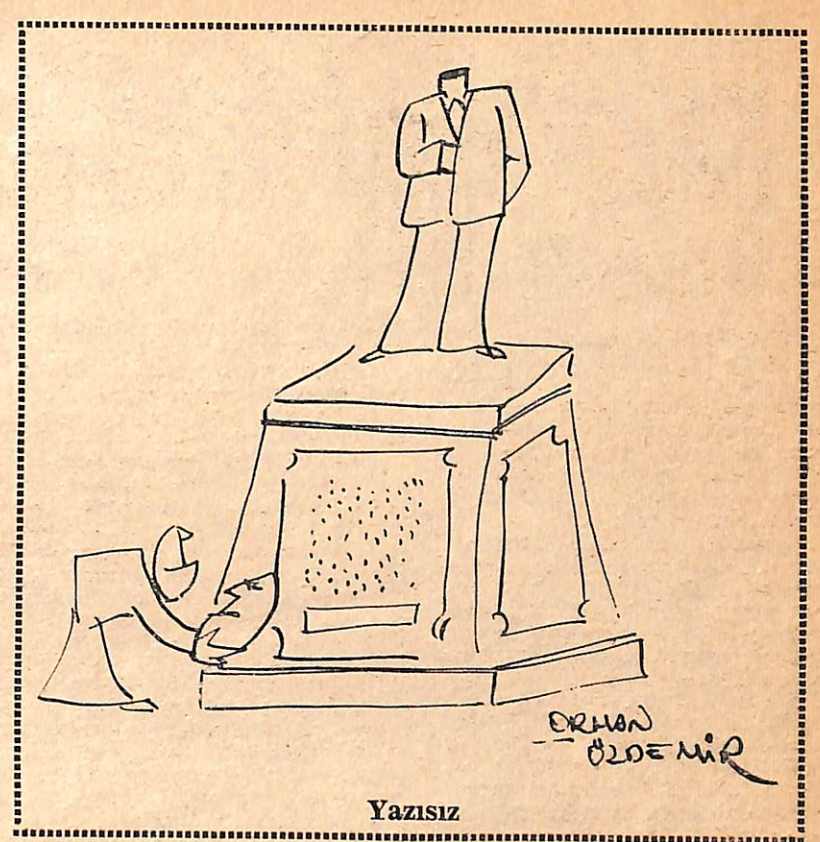
İlk alışverişimi de aşağı yukarı aynı günlerde yaptım. Bir gün, bal-konda su tabancamla oynarken, —e-vimiz birinci kattaydı— çocuğun bi-ri geldi:

«Satsana o tabancayı bana.» dedi.
«Peki,» deyip uzattım tabancayı. Çocuğun verdiği kâğıdı alıp mutfa-ğa koştum:

«Tabancamı sattım,» dedim.

Annem, şaşkınlığı geçince, elim-den aldığı tramvay bileti ile balkona koştu ama, kimse yoktu görünür-lerde. Ben nasıl simit bile satamaz-sam, o çocuğun bugün büyük bir tüccar olduğuna eminim.

İlk gerçek para ihtirasınızı ne za-man tattığınızı hatırlıyor musunuz? Ben bir bayram günü tatmıştım.



Yazısız

İlkin evden aldığım harçlığı cebeye indirdim. Sonra yakın komşulara bayram ziyaretlerine başladım. Öte-ki çocukların parayla balon, şeker aldıklarını, salıncağa bindiklerini görmüştüm bir kez. Bayramın ilk günü zengin olup, kalan üç günü no-vardaca yaşamayı koydum kafama. Hava kararırken, bizim sokakta zi-yaret edip el öpmediğim tek ev bı-rakmamıştım. Hattâ yanlışlıkla iki kez gittiğim evler bile olmuş. So-nunda babamdan işittığım azarı say-mazsanız, neşeli bir gündü doğrusu. Cepler şangır şungur bozuk para dolu, yediğim şekerlerden midem bozulmuş...

Sonra okul... Vedat, babasının çok zengin olduğunu, cebinde hep bir

tomar para taşıdığını anlatır. Nec-mi'ye ise babası bozuk parası olma-dığı için harçlık vermemiştir o gün. Derken, Necmi'nin babasının bozuk parasının olmadığı günler sıklaşır.

«Enayi,» der Vedat Necmi'ye. «Ba-banın bozuk parası değil, hiç parası yok. Ondan vermiyor sana.»

Hepinizin benimkilere benzer anı-ları olmuştur sanırım dostlarım. İş-te böyle, günler geçtikçe hayatımız-da paranın önemi artmaya başlar. Sonunda da gelir baş köşeye...

Şimdi nereden daldık bu ciddi ko-nuya?... Evet, Napolyon bile ne de-miş? «Zafer için üç şey gerekli: Pa-ra, para, para.» Anladığım kadarı-y-la, birinci ve ikinci parayı bulmuş Napolyon. Üçüncüyü ise ödünç al-mış. Borcunu vaktinde ödeyemeyin-ce de, gelip zaferine haciz koymuş-lar.

Başlık parası, hava parası, ekmek parası, hamam parası, ayak bastı parası, para babası...

«Biz burada sil'e kesmi uz.»
«Paran varsa dostun da ardır.»
«Çigiri beş para etmez, —erifin!»
«Ne kadar para, o kadar ekmek...»
«Akli herkes verir. Sen paradan haber ver.»

İşte böyle... Boyumuzca 'mız-sız bir kez. Para ne yazık ki sil'e de-ğişimde kullanılan bir ölçü nak-tan çıkmıştır. Boyumuzun ölçüsü de odur sanki, aklımızın ölçüsü de... Başka bir deyimle, biz «Parayla saa-det olmaz,» diye mırıldanırız ama kaç para eder, biri çıkar, «Paran-kadar konuş!» deyiverir.

Sulhi DÖLEK

DÖRTLÜKLER

SÜLEYMAN'LA ECEVİT

Biliriz büyüğü yok ringde Süleyman gibi
Her maçta nakavt etti nice nice rakibi
Bakarsınız Ecevit çıkar da ortalığa
Aniden nakavt eder zenci Foreman gibi.

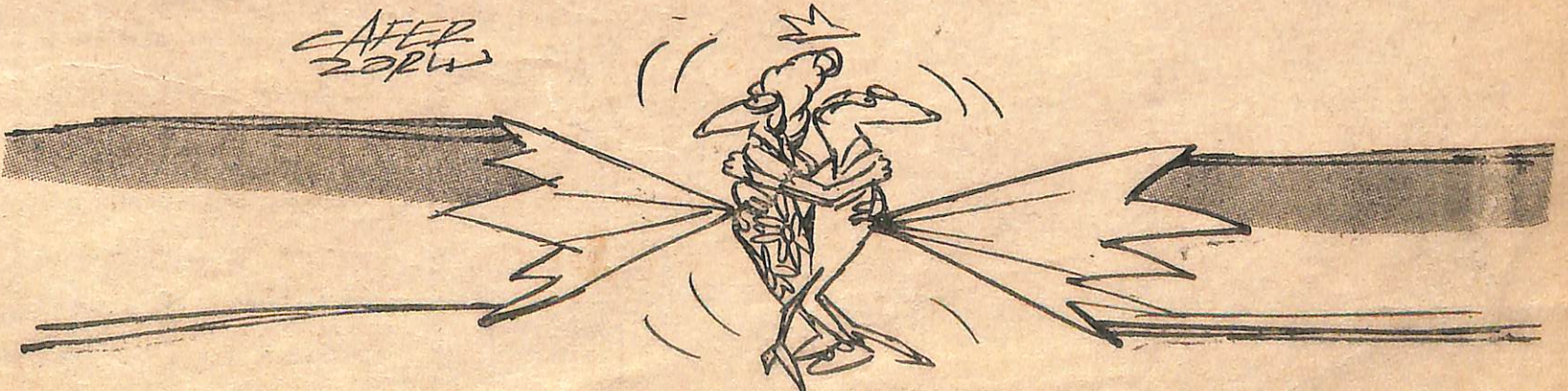
KOÇ İLE HOROZ

Tüm dünya görmemiştir böyle ters bir durumu
Böyle bir terslik ile bilmem dünya durur mu?
Bir koçla bir horozu birleştirivermişler,
İkisi de erkektir birleştirmek olur mu?

TERAZİ

Söylenenlere göre bu yıl büyük seçim var
Tahmin etmek zor ama sandıktan kimler çıkar
Parti liderlerini teraziye koyarsak
O koca gövdesiyle Süleyman ağır basar.

Yaşar Hâdi ÖNDER



— Hayat pahalılığı, boşanmaları önlüyor. —

Bildiğin Deniz Dalgası

NURETTİN TÜRKER



ISTANBUL'U bastıran sis Boğaz'a da yayılmış, deniz trafiğini alt-üst etmişti. Yolda bulunan gemiler kaza yapmamak için ses ve ışık sinyallerini kullanıyorlardı. Ne kadar dikkat edilirse edilsin sis demek tehlike demekti ve iskele varıncaya kadar hiçbir tedbir insana emniyet vermezdi.

Kuşkulu ve tedirgin yolcular güverte boyunca sıralanmışlar, gözleri karışından aniden çıkabilecek bir başka gemiyi seçmek için fedakarlık yüklü bekliyorlardı. Gemi çok yavaş gidiyor, herkes suskun, sinirli bir sabırsızlık içersindeydi...

O sırada güvertenin tam orta yerinde bir dalgalanma oldu. Birbirini omuzlayıp itenler daha öne geçmek için çocuk gibi çırpınıyor, sonra da asık yüzlerin yerine yayvan bir gülümseme gelip oturuyordu. Ne vardı burada? Bu merakla yer değiştirenler o kadar çoğaldı ki gemi hafifçe o yana yattı, sanki o da görmek için eğildi...

Bir genç kız vardı orada. Önce ince pardesüsünü çıkartmış, ardından eteğini tepmiş, daha üsttekileri parçalar gibi söküp atmıştı. Görenler bir plajda denize girecek genç bir kıyı izliyor gibiydi. Yüzü herke- se dönük, bakışları denize dalmış, kimseyi tınmadan kararsız duruyordu. Kalabalık ne kadar oldu, sesler kulağının dibinde neden bu kadar çoğaldı, niye böyle hiç soyunuk kadın görmemiş gibi millet birbirini yemekle meşguldü? Dedik ya kimseye ve kimsenin sesine aldırma- dan bekliyordu öyle.

«— Üşüyeceksin yavru...»
«— Yüzünü göster de boyuna ya- kıssın kızım.»
«— Kondüktör geliyor...»
«— Biletler kontrol...»

Kalabalığın yaprak gibi ayrılma- sından anlaşıldı ki gelen hakikaten kontrolördü. İşte ne olduysa o anda oldu. Genç kız, sanki deminden beri bekleyenlere karşı mahcup olmamak

istemiş gibi kendisini bıraktı, güver- teden döne döne denize düştü.

«— Denize yolcu düştü...»
«— Bir kadın intihar ediyor...»
«— Kaptana haber verin, gemiyi durdurun...»

Haliyle o anda en çok şaşırın kontrolör oldu. Biletleri toplayan ve kaçak yolcu arayan kasılışında bir- den tuhaf sarsıntılar belirdi ve ras- gele herkesin yakasını tutmaya baş- ladı. Bu birkaç saniyelik depresyon- dan sonra anladı ki, gemide bu ka- dar kaçak yolcu olamaz ve olsa ol- sa bu kaçak şu denize kendisini a- tan yolcudur.

Kalabalık kaynaşa dursun, bir ka- dının göz göre göre denizde boğul- masına izin vermeyecek üstün yara- dılışlı kişiler de çıkacaktı tabii. Ni- tekim geminin durmasını bekleme- den ve ceketini sıyırıp fırlatan bir genç balıklama daldı denize. Gemi durup, denize sandal indirdiklerin- de on dakika kadar bir zaman geç- mişti. Bu gecikmeyi karamsarlıkla karşılayan, her ikisinin de boğulmuş olabileceğini ileri süren hassas yol- cular artıyordu. Ve sis halen hiçbir şeyi göstermiyordu.

Denize inen sandala üç mürette- bat atıldılar. Şimdi de güvertenin arka ucu dolmuş ve koro halinde sandaldakilere «yürüyün, çabuk o- lun» talimatını çekiyorlardı. Az son- ra sandal da kayboldu gözden...

Kontrolörün kucağına kim koy- duysa genç kızın elbiselerini bırakı- vermişti. Soluya soluya, heyecanla yanına sokulan şişman bir bayana ne diye bilirdi kontrolör:

«— Beyefendi, ölmüş mü?»
«— Belli değil hamfendi. Bekliyo- ruz...»

Şişman bayan sanki kesin bir ce- vap almış gibi yaygarayı bastı:

«— Vah yavrucak vah... Kurtarın şu zavalhı, buz gibi su, ölmese bi- le hastalanır, mahvolur. Vah yavru- cak vah...»

Şişman bayan aşırı sinirli biri o- lacak ki durduğu yerde duramıyor-

du. Gemiye bir baştan bir başa do- laştı ve iki adımda bir «vah yavru- cak vah» demeden edemedi.

Yarım saatlik aradan sonra san- dal geri döndü. Beyaz gömleği teni- ne yapışmış kurtarıcı genç el sallı- yordu. Demek ki iyi bir haber var- dı. Mürettebattan sesine güvenen bi- ri mutlu haberi verdi:

«— Kurtuldu... Kurtuldu... Baygın, hemen bir battaniye hazırlayın...»

Kaptan tecrübeli bir adamdı. De- ğil battaniye, sıhhi ekibi bile hazır etmişti. Koşumalar... Sayısız yar- dım ellere... Genç kıyı baygın yukarı çekiş... Kalabalığın ortasında yer a- cılması... Ve bir doktorun ilk tedbir olarak çalışmaya başlaması... Genç kıyın yutuğu suların çıkarılması... Sarıp sarmalama... Suni teneffüs tekrarları...

Gözlerin daha alıcı inceleme saf- hası geldiğinde:

«— Bakın, kızın sağ eli kapalı, a- cılmıyor» dedi biri.

Doktor hemen yapıtı kapalı ele. Hayır, genç kız açmak istemiyordu bu elini. Daha üstün bir merakla uğraştı ve açtı parmakları. Genç kı- zın avucunda ıslak, yapış yapış bir kâğıt parçası. Yüksek sesle okudu doktor:

«Hayatımdan bezdim. Kimsesiz ve mutsuz bir kıyım. İnsanlardan gör- düğüm kötülöklere daha fazla daya- namıyacağım. Ölmek istiyorum. Şa- yet, kurtulursam ve hayatımı kurtar- ran bekâr bir erkeğe kendisiyle te- reddütsüz evlenmeye razıyım. Kıs- mete ve alın yazısına inanıyorum.»

Acılı bir sessizliği şişman bayanın feryadı dağıttı:

«— Vah yavrucak vah. Nerde o genç? Kızı kurtaran delikanlı?»

Ona da bir battaniye vermişler, çay üstüne çay içiriyorlardı.

«— Buradayım hanım teyze» dedi.

«— Gel bakalım delikanlı, yakına gel...»

Yürüme zahmetine katlanmasın diye iki kişi koluna girip genç kıyın yakınına uçurdular delikanlıyı.

«— Şunu oku bakalım» dedi dok- tor. «Seni ilgilendiriyor.»

Okudukça yüzüne renk geldi deli- kanlının. Genç kıyı hayran hayran baktı:

«— Şansı yokmuş şu kıyın» dedi. «Benim de evim, barkım, kimim kimsen yok. Gül gibi kıy. İstemem mi söyle bir karım olsun. Ama, ce- bimde metelik yok. Ne yaparız, ne- reye gideriz, ne ile karnımızı doyu- rup geçiniriz?»

Ne diyeceklerdi delikanlıya? Genç kıy da nerdeyse gözlerini açtı, aç- cak gibiydi. Yazık olacaktı yine. Bir şeyler yapmak gerekiyordu. Sanki, bütün çıkışları sağlamak şişman ba- yana düşüyormuş gibi yine o çıktı ortaya:

«— Aaa, garip kuşun yuvasını Al- lah yaparmış oğlum. Sen yeter ki oldu de bize. İnsanlık, adamlık ne güne duruyormuş. Ey ahali. Duyma- dınız mı, görmediniz mi? Yürekle- riniz, ciğerleriniz parçalanmadı mı? Gelin elbirliği edip şu iki genci e- verecek bir şeyler toplayalım. Alın önce benden. Tastamam bir yüz i- ra. Kaptan bey, söyle adamlarına, herkesin gönlünden ne kopuyorsa a- liversinler...»

Kaptan işareti çaktı, sağa sola a- damlar fırladı. İçeri girenlerin yan- ında güvertedekiler çoktan hareke- te geçmişti. Cebine saldıran yeşilli, kırmızılı kâğıt paraları getirip orta- ya atıyordu. Paralar biriktikçe de şişman bayanın neşesi artıyordu:

«— Oldu mu şimdi delikanlı? Bu kadar parayla düğün de yapılır, iş de tutulur, ev de. Demedim mi ben size. Şu sansa, şu talihle gel de inan- ma bakalım.»

Gemide yapılan sıkı çalışma sonu- cu yardıma katkısı olmayan bir lek kişiyi bırakmamıştı. Kucak dolusu para destelendi, bağlandı, paketlen- di ve delikanlıya genç kıyıyla birlikte teslim edildi.

«— Yoo...» dedi sisman bayan. «Si- zi elimle evermedikten sonra içim rahat etmez. Nikâh işlemlerinizi ya- pılıncaya kadar benim konduğum o- lacaksınız. Yoo, gözüme uyku gir- mez yoksa...»

«— Öyle olsun...» dedi delikanlı. «Buyurun bu paraları da emaneten size bırakıyorum. Bu iyiliklerinden dolay herkese teşekkür ederim. Ay- rı ayrı...»

Gemi iskeleye vardığında genç kıy iyileşmiş, delikanlıya tatlı tatlı ba- kıyordu. Gemide onları bir arada görmeyen, mutluluklarını izlemeyen kalmadı. Karaya çıkarıp, şişman ba- yanla birlikte üçüncü uğurladıktan sonra da hayatın tuhaf raslantıla- rından, beklenmedik olaylarından ko- nuşuyorlardı...

İskeleden hızla uzaklaşan taksinin içersinde şişman bayan, kaha kaha üs- tüne kaha kaha atıyor:

«— Aferin çocuklar size...» diyor- du. «Böyle iki numara daha çeker- sek zengin olduk gitti...»

«— Fakat...» dedi delikanlı. «Aynı gemiye ve tanıdık bazı yolculara dü- şersek?»

«— Soğuk da dayanılacak gibi de- ğil» dedi genç kıy da.

«— Tasalanmayın» dedi şişman ba- yan. «Ne acelemiz var, biz de yazın gelmesini bekleriz, ha? Şimdi içiniz rahat etti mi?»

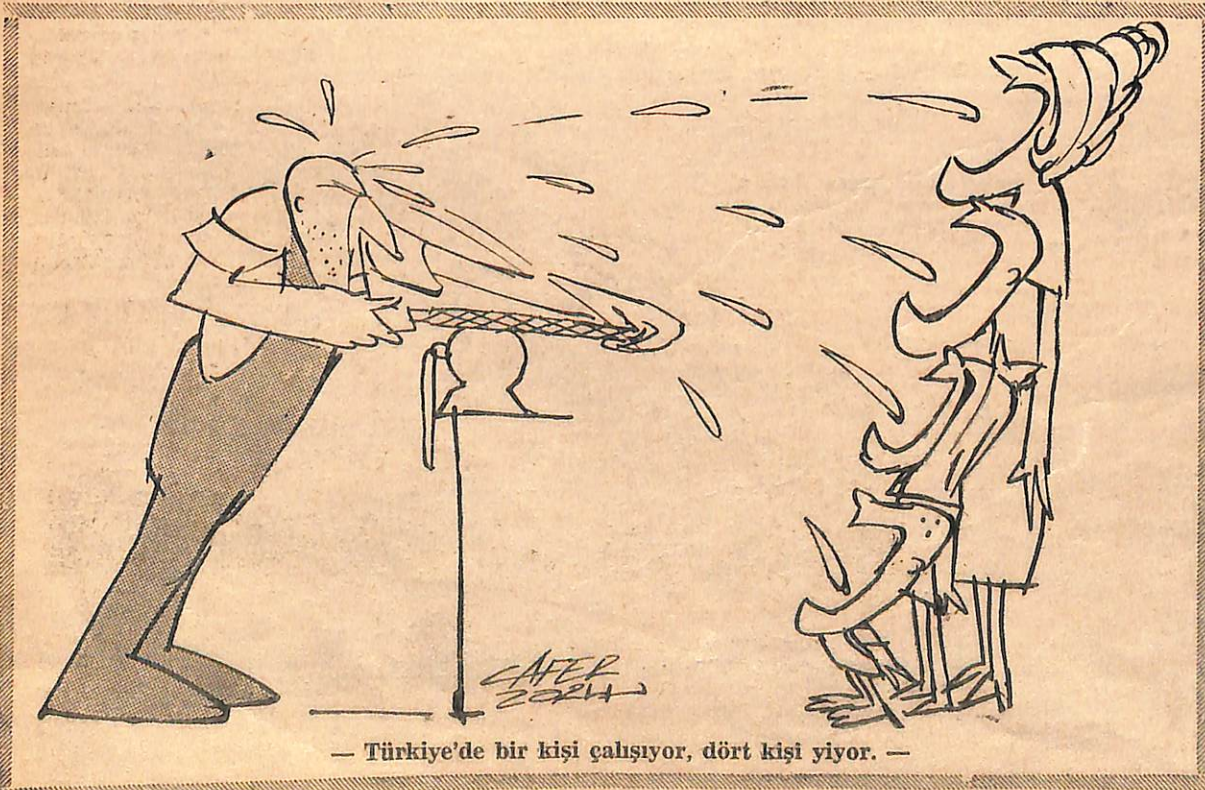
Yolcuların neden bahsettiklerini merak etmişti şoför:

«— Ne dalgası bu ablacığım?» de- di.

«— Ne dalgası olacak...» dedi şiş- man bayan. «Bildiğin deniz dalgası.»

Bu kez üçü birden kaha kaha bas- tılar...

Nurettin TÜRKER



— Türkiye'de bir kişi çalışıyor, dört kişi yiyor. —

Sulhi Dölek



BİRAZ BAKAR MISINIZ

MANGIR

PARANIN icadından önce insanlar beş parasızmış demek. Ne yazık!

«Elli kâğıt verebilir misin bana ay başına kadar? Çok dardayım.»
«Bu para benim pedikürüme yetmez ayoll!»
Ya da:

«Paramız yoksa kredimiz var beyim!» gibi konuşmalar geçmezmiş her halde o zamanlar.

Oh, ne rahatmış insanlar. Taksitle alışveriş edip kazık yemezlermiş. Alışveriş etmezlermiş zaten. Değiş-tokuş yaparlarmış. Koyunu verir e. şeyi alırlarmış, takkeyi verip küllâni. Adamın canı bir metres mi istedi, verirmiş tarlayı, almış kadını. Metresinden de bıkınca, bir beygirle değiştirmiş.

Sonra bazıları bakmışlar ki, bu iş yürümeyecek, çareler aramaya koyulmuşlar. Sözelimi adam öyle zengin ki, mallarını koyacak yer bulamıyor. Sonra ne bileyim, bir yangın çıktığında hangi birini kurtara. çağını şaşıyor. Şöyle bütün malı mülkü bir çömlükte toplamak mümkün olsa gerektiğinde...

Parasızlığın doğurduğu başka problemler de varmış tabii. Adam, pazara çıkarken yanında bir kervan götürmek zorunda kalıyor. Yok efendim tavukları verecek karısına gecelik alacak bir torba peyniri bir çift çarıkla değişecek, değirmenin aşınmış taşını kime yutturup da karşılığında bir çeki odun alabileceğini düşünecek...

«Bu iş olmaz!» demiş sonunda Fenike'nin en zengin adamı. O günlerde, bir de çok akıllı kişi yaşamış Fenike'de. İşte bu zengin, bu akıllı kişiyi huzuruna çağırılmış, فرمان vermiş:

«Bu işi yapsan yapsan sen yaparsın. Eğer parayı icat edersen sana kırk öküz...»

Teklifin parlaklığına dayanamayan akıllı kişi parayı icat etmiş.

«İşte beyim,» demiş, «şu gördüğünüz, paradır.»

«Bu bakır parçası mı?»

«Evet. Buna bir mangır denir, Bir tavukla eş değerdedir.»

Sonra, gece gündüz uğraşıp yaptığı iki çuval mangırı ağasına sunmuş:

«Hadi, verin şimdi benim kırk öküzü.»

«Söyle bakalım,» demiş zengin, «Bir öküzün değeri kaç mangırdır?» Hesaplamış akıllı kişi:

«Yüz mangır.»

«Al bakalım! Tam dörtbin mangır sana... Tastamam kırk öküz eder.»

Böylece de, tarihin ilk alışverişi ve de ilk kazığı gerçekleşmiş işte.

Günümüze kadar mangırın başına neler gelmiş neler... En kötüsü de mangırsızların başına gelmiş. Hâlâ da gelmekte... Paçayı kaptırmışız bir kez: Bozuk para, kâğıt para, kalp para, cam para...

Bu sonuncusunu bilirsiniz şüphesiz. Çocukluğunuzda mahallede oynarken dükkân kurup arkadaşlarınıza cam para karşılığı satış yapmadınız mı hiç? İşte, oyunlar zekâyı geliştirmeye yararlı mı, değil mi tartışmasının kesin karşılığı. Hayata bundan daha iyi nasıl hazırlanılır?

Ben, paranın değerli bir nesne olduğunu anladığımda dört yaşında falandım. Masanın üstünde bulduğum bir beş liralığı uçak yapıp pencereden attım. Meğer sütçüye verilecekmiş o. Uygun bir dille, kâğıt paradan uçak yapılmayacağını anlattı annem.

İlk alışverişimi de aşağı yukarı aynı günlerde yaptım. Bir gün, balkonda su tabancamla oynarken, —e. vimiz birinci kattaydı— çocuğun biri geldi:

«Satsana o tabancayı bana.» dedi.

«Peki,» deyip uzattım tabancayı. Çocuğun verdiği kâğıdı alıp mutfağa koştum:

«Tabancamı sattım,» dedim.

Annem, şaşkınlığı geçince, elimden aldığı tramvay bileti ile balkona koştu ama, kimse yoktu görünürlerde. Ben nasıl simit bile satamazsam, o çocuğun bugün büyük bir tüccar olduğuna eminim.

İlk gerçek para ihtirasınızı ne zaman tattığınızı hatırlıyor musunuz? Ben bir bayram günü tatmıştım.

DÖRTLÜKLER

SÜLEYMAN'LA ECEVİT

Biliriz büyüğü yok ringde Süleyman gibi
Her maçta nakavt etti nice nice rakibi
Bakarsınız Ecevit çıkar da ortalığa
Aniden nakavt eder zenci Foreman gibi.

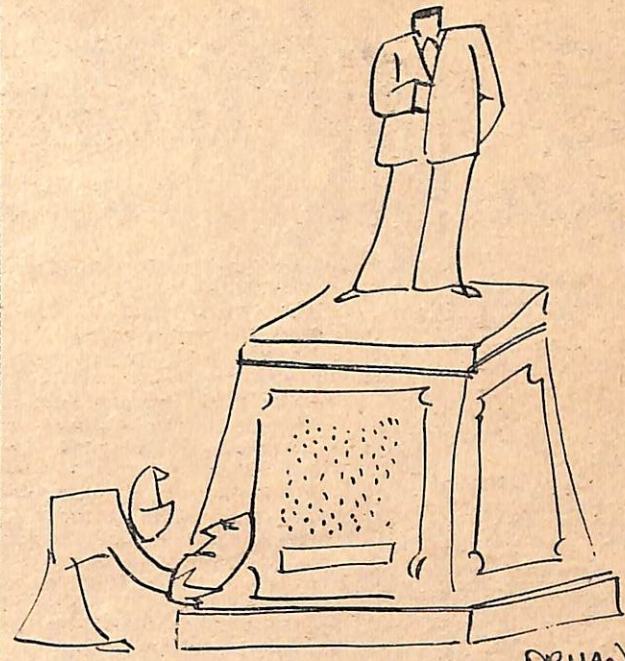
KOÇ İLE HOROZ

Tüm dünya görmemiştir böyle ters bir durumu
Böyle bir terslik ile bilmem dünya durur mu?
Bir koçla bir horozu birleştirivermişler,
İkisi de erkektir birleştirmek olur mu?

TERAZİ

Söylenenlere göre bu yıl büyük seçim var
Tahmin etmek zor ama sandıktan kimler çıkar
Parti liderlerini teraziye koyarsak
O koca gövdesiyle Süleyman ağır basar.

Yaşar Hâdi ÖNDER



ORHAN
ÖZDEMİR

Yazısız

İlkin evden aldığım harçlığı cebeye indirdim. Sonra yakın komşulara bayram ziyaretlerine başladım. Öteki çocukların parayla balon, şeker aldıklarını, salıncağa bindiklerini görmüştüm bir kez. Bayramın ilk günü zengin olup, kalan üç günü hovardaca yaşamayı koydum kafama. Hava kararırken, bizim sokakta ziyaret edip el öpmediğim tek ev bırakmamıştım. Hatta yanlışlıkla iki kez gittiğim evler bile olmuş. Sonunda babamdan işittiğim azarı saymazsanız, neşeli bir gündü doğrusu. Cepler şangır şungur bozuk para dolu, yediğim şekerlerden midem bozulmuş...

Sonra okul... Vedat, babasının çok zengin olduğunu, cebinde hep bir

tomar para taşıdığını anlatır. Necmi'ye ise babası bozuk parası olmadığı için harçlık vermemiştir o gün. Derken, Necmi'nin babasının bozuk parasının olmadığı günler sıklaşır. «Enayi,» der Vedat Necmi'ye. «Babanın bozuk parası değil, hiç parası yok. Ondan vermiyor sana.»

Hepinizin benimkilere benzer anıları olmuştur sanırım dostlarım. İşte böyle, günler geçtikçe hayatımızda paranın önemi artmaya başlar. Sonunda da gelir baş köşeye oturur ister istemez.

Şimdi nereden daldık bu ciddi konuya?... Evet, Napolyon bile ne demiş? «Zafer için üç şey gerekli: Para, para, para.» Anladığım kadarıyla, birinci ve ikinci parayı bulmuş Napolyon. Üçüncüyü ise ödünç almış. Borcunu vaktinde ödeyemeyince de, gelip zaferine haciz koymuşlar.

Başlık parası, hava parası, ekmeke parası, hamam parası, ayak bastı parası, para babası...

«Biz burada silt'e kesmi uz.»

«Paran varsa dostun da ardır.»

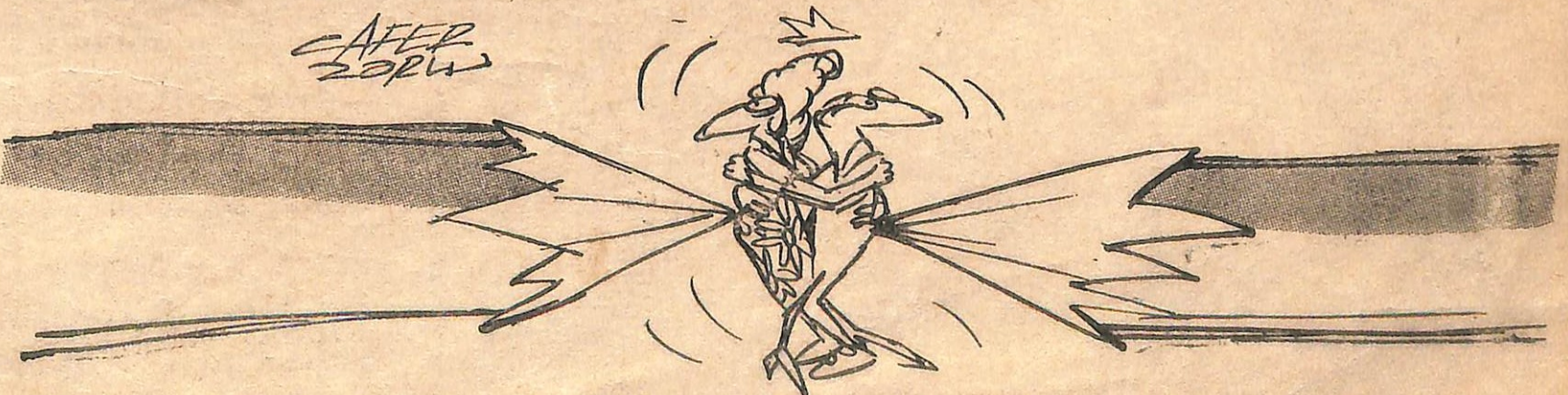
«Çigiri beş para etmez,» «erifin!»

«Ne kadar para, o kadar ekmeke...»

«Akli herkes verir. Sen paradan haber ver.»

İşte böyle... Boyumuzca imiş bir kez. Para ne yazık ki sadece değişimde kullanılan bir ölçü değil, naktan çıkmıştır. Boyumuzun ölçüsü de odur sanki, aklımızın ölçüsü de... Başka bir deyimle, biz «Parayla satede olmaz.» diye mırıldanırız ama kaç para eder, biri çıkar, «Paran kadar konuş!» deyiverir.

Sulhi DÖLEK



— Hayat pahalılığı, boşanmaları önlüyor. —

Sizin için

TRENİ DURDURMAK

Haydarpaşa'dan trene binen Medet, Kars'lıdır. «Uzayıp giden tren yolları» Doğu Ekspresinin önünde eriyip bitmektedir.

Yolculuğun gereği sohbet iyice koyulaşır. Kompartımanında bulunan diğer iki yolcudan biri Rize'li, öteki de Van'lıdır.

Lâf döner dolaşır trenin nasıl çalıştığına, nasıl durdurulduğuna gelir.

Van'lı Hasso: «Bunu olsa olsa süren durdurur. Başka mümkünatı yoktur» der.

Rize'li: «Haçan ne pıleysun ki belki başka türlü da durdurulur» der.

Medet ise her şeyi bilmiş olmanın gururuyla: «İşte şu gördüğünüz el freni var ya da.. onunla da durdurulur» der.

Bu defa, frenin nasıl kullanılacağı üstüne tartışılır. Ortak kanı, bu frenin kolay kolay çekilemeyeceği, buna kimsenin gücünün yetmeyeceği noktasında düğümlenir.

Bu saflığa sinirlenen Medet, var gücüyle asılır frene. Ve tren zınk diye durur. Memurlarda bir telaşır başlar: Kim durdurmuştur, niye durdurmuştur? Yerini tesbit eden kondüktör kapıyı açar ve sorar: «Treni kim durdurdu sayın baylar?»

Medet hindi gibi kabırır, koltukları şişer de şişer. Elini göğsüne vurarak:

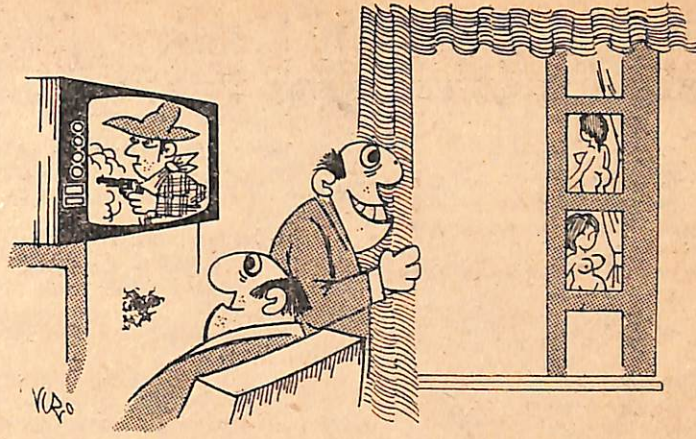
«— Lelen özbaşına durdurmuştur da...» der.

Tabii memur alır götürür. Ve gereken cezayı verirler.

O günden bu yana Medet meşhur olmuştur. Kolay mı özbaşına tren durdurmuştur.

NOT: Lelen, baba demektir.

Ali ÂŞIK
Bayındırlık Müdürlüğü — KARS



— Gel bak dostum, karşı binada daha heyecanlı bir program var!..

(Nuri BİLGİN)

BAŞKA ÖĞRETMEN

Okula henüz yeni başlayan küçük Ali, eve gelince çantasını ırılatıp, öfkeli öfkeli odanın içinde dolaşmaya başladıktan sonra, annesine:

— Anne be, dedi. Ben başka öğretmene gitmek istiyorm, şu bizim öğretmen hiçbir şey bilmiyor.

— Neden yavrum?

— Nedeni var mı? dedi. Her şeyi bize sorup, öğreniyor. Bu ne? Şu ne? diye...

Ekrem DURAK
Akyuva Köyü Öğretmeni
Şuhut/AFYON

BİLET

Belediye otobüsünün kalkması na beş dakika vardı, biletçi üçünden bilet kesmeye başladı. Bu arada devamlı camdan dışarıya bakan, köylü olduğu her halinden belli bir adama:

— Bilet! diye seslendi.

Adamın almadığını gören biletçi, bağırdı:

— Ağa bilet almayacan mı?

— Almayacam!

— Niye almayacan?

— Alıyım alıyım boş çıkıyo!..

Ümit ÖZDEMİR
Cevizli Saraylar Cad. No: 66
Kartal/İST.

ARANIYOR

Giysin mini, giysin maksı,
Bir parçacık olsun seksi,
Ne çok uysal, ne çok aksi,
Şık bir bayan, aranıyor.

Yanağında çifte benler,
Hayran olsun, tüm görenler,
Ellerinde eldivenler,
Şık bir bayan aranıyor.

Biraz oynak, biraz kıvrak,
Usta değil, henüz çırak,
Mektuplaşıp, anlaşarak,
Şık bir bayan aranıyor.

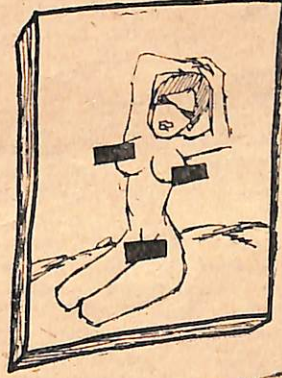
Anlayışlı, çok takdîrkâr,
Kocasına, itaatkâr,
Her sahada, kanaatkâr,
Şık bir bayan aranıyor.

Eşinden kürk, istemeyen,
Ne bulursa, onu yiyen,
Harcıâlem, pabuç giyen,
Şık bir bayan aranıyor.

Gösterişli, oldukça şık,
Yüzünde yok, hiç kırışık,
Ne sevdalı, ne de âşık,
Şık bir bayan aranıyor.

Kendine yan, baktırmayan,
Baktırsa da, çaktırmayan,
Bir çift boynuz taktırmayan,
Şık bir bayan aranıyor.

TEMEL TEMÜRCÜ
P.K. 432 — Kızılay/ANKARA



Yazısız

(Ömer SERVİ)

KURU FASULYE

Kuru fasulyem beyim
Önünde eğilirim...
Saygıyla selâmlarım,
Suçum nedir, bileyim?...

Hani gördüm geçerken
Dönüp bakmadım neden?
Nasıl dostluk eskiden,
Bir hatâ mı ettim ben?

Bize gelmez oldunuz,
Acep nerde kaldınız?
Eve bir uğrasanız,
Özler çocuklarımız.

Sizi büyük bilirim,
Sayarım ve severim,
Çok çok özür dilerim,
Bizi üzme, beklerim.

İSMAİL KARA

P.K. 57

Anafartalar/ANKARA

ŞARKILARDAN ESİNTİLER:

BU SANA SON MEKTUBUM

Sevgimizin aşkımızın üstünden sene geçti, mevsim geçti ve aylar geçiyor sen bana hâlâ geleceksin. Hani o saçlarına taç yaptığım çiçekler, hani o güzel gözlü ceylanların pınarı? Göze mi geldik, sen mi unuttun? Unuttun mu aşkımıza ettiğimiz yemini? Söyle, söyle, hiç mi beni sevmedin?

Bu akşam çok efkârlıyım. Bu akşam bütün meyhanelerini dolaştım İstanbul'un. Gezdiğim dikenli aşk yollarında, bu derdimin dermanını bulamadım, bulamadım. Kadehim kırık, gönlüm artık boş, sormayın ben niye sarhoşum, sarhoş. Bir teselli ver, bir teselli ver. Seveksen sev artık, döneksen dön artık...

Yıllardır bekliyorum bir gün dönersin diye, yıllar yılı gönlümde bir gün sabah oldu. Kalmadı sabrım, kalmadı sabrım. Benim de canım var, ben de insanım...

Kanaryam güzel kuşum, tatlı dilim, güler yüzüm. Aylardır gül yüzünü göremez oldum senin. Neden kaçtın uzaklara. Ben seni unutmak için sevmedim...

İnan inan ki, tadı yok sensiz geçen ne

baharın ne yazın. Pişman olur da bir gün, dönersen bana geri, gönlü kapım açıktır, çalmadan gir içeri. Sevgilim, ah sevgilim. İçimde bin türlü keder, senden gelir sana gider ve sensiz kalan gönlümde bil ki hayat virane...

Bilir misin a sevdiğim? Sen benim gönlümde açan son gülsün. Sen her gece rüyama giren göz bebeğimsin? Neye baksam, neyi görsem, sen sen yine sen ve benim şu yollardan üzgün geçtiğim senin yüzünden...

Yalnız benim ol. Gel gitme kalmasın gözümlü yollarda. Senden ayrı yaşayamam. Sensiz olamam. Kiskanırım seni ben, kiskanırım kendimden. Anla artık anla beni. Kalbimin sahibi sensin. Bir başka sevgiliyi seve mem. Sana bağlandım yollara düştüm. Aşk bu mu, sevdâ bu mu? Biz de mi böyle olacaktık? Böyle mi olacaktı bu aşkın sonu?

Elveda meyhaneci, elveda ey hatıralar, elveda ey gençliğim, ümit dolu sayfalar, kapandığım dizlere elveda...

İlkân SAN

Konur Sokak 52/8 — Bakanlıklar/ANKARA



Yazısız

(Tayfur ŞAPOLYO)

(Tayfur ŞAPOLYO)



— 67 —

Halo dayı, hangisine baksın, hangisine bir şeyler sorsun şaşırır. Torbasının içinden bir somun çıkar. di, Osman'a uzattı:

— Yiğit dedeleri gurban olmuş, hadi yiğit... dedi.

Sonra, İdris'e döndü: — Senin avrat duruyor mu? diye sordu.

— Duruyor buba...

— Eee nahal izin verdi melmekete gelmece?

— Verdi, onbeş gün galdım geldim

— Nahalsın İmamgızı? dedi...

— İyi ki herif... Sen çok zaiflemişin...

— 1 mi, yoo yoo... Eyiym, acık gın nasde yatım amma, sona eyi oldum... Biz sana geçen sene mekdi yazdık, iki dene, aldın mı?

— Aldım... Kel Mamo okudu...

— Okudu mu benim çavış olduğumu da?...

— Okudu... Çavış olmuşsun...

— İeki, ne dediler ötekiler, Dingil Zako, Dik Yussuf, Şişgo Bedo?..

Ağlamaya başladı İmamgızı. Gözünün yaşını yağlığının ucuyla sil-dikten sonra:

— Çok alaylı konuşdular... Her gün de alaylı konuşdular. Dayanamadım artık, oğlan da gelince, ben de geliyom sennen dedim...

— Dimek alaylı konuşdular ha!...

— Hani hanifi, dediler, nirde seninki, nirde öküzeleer, bakın gelin hele çagalar, Kirman Yarığından göründü mü Halo? Habarlar saldılar bana her gün, gedlin sorun hele, geldi mi Halo dayı?

— Dimek öyle ettiler garı gurt-lular ha, pezemekler, tosbaa gılık-lılar, lan avrat biliyon mu, onnari öyle bi çatladacam ki, çok deel, şurda heç bişe galmadı, önümüzde ki gış da geçirdik mi, tamam... O zaman geçerik papırnan garşıya, el sallarik zahım mekineye, çıkdık mı tüşdüne mekinenin, ver elini gasaba, vırdık mı bazara?... Hı vırdık mı, gıtdık mı ardımza öküzeri?... Sizi gıdi marazalar sızıli, dimek ge-dir... Ahın hele, geldi mi Halo?...

H. o dayının kucağındaki İhsan:

— Dede, bubam öldü haa, dedi...

Ancak, o zaman Halo dayı, kızına:

— Başın sağola gızım, diyebildi.

Neydi ki derdi irahmetlinin?

— Heç bilmem ki, dedi kızı ağ-layarak, yedi gün titriye titriye yat-dı, sona da yedinci günün zabahı öldü...

İm. gızı:

— Halo, dedi, goyamadım gızı or-da, heç kimi kimsesi yok, irezil o-lacak, aldık gardaşınan onu da ge-tirdik...

Ameleler birer ikişer gelmeye baş-lamışlardı. Kapıdan giren:

— Ooo gözün aydın Halo dayı, diyorlardı...

— Sağolun delännılar sağolun, di-yordu Halo dayı...

Halo dayı gitti, ekmek, zeytin al-dı geldi biraz daha. Hemen o top-rağın üzerine serdi sofrayı, onların karnını doyurdu. Torunlar, yemek-lerini yer yemez, biri ninesinin, iki-si de annesinin dizine başlarını ko-yarak uyumaya başladılar. Biraz daha konuşular, İdris ayağa kalk-tı:

— Buba, dedi, ben gediyoym... Ge-ne gelirim...

Anasının elini öptü, bacısıyla kok-laştı. Halo dayı:

— Nerye? dedi.

— Heç, eve...

— Avrat yolunu gözler?

— Doğru burya geldik buba. Bur-da galdığımı birinden örgendim get-meden.

— Eee niye aramadım heç beni?

Cevap vermedi İdris... Ardına da bakmadı, babasının elini öpüp çıktı dışarıya... Özlemişti karısını, koşar adımlarla kayboldu gitti sokaklar-da...

Halo dayı, yukarıya çıktı, yorga-nını aldı geldi... Merdivenin altında ki boşluğa serdi. Sonra çıktı, bir yorgan daha aldı geldi amelelerden, onu da öteki yorganın yanına serdi:

— Hadiyin baalım, dedi, yatın he-le, zabah ola, hayır ola...

Zalha, çocuklarını yatırdı baş ta-rafa, kendi de geçti yanlarına kıv-rıldı. Halo dayı, tahta perdenin ya-nına uzandı, öteki başa da İmamgı-zı...

Mutluydu Halo dayı... Buraya gel-diğinden beri hiç böyle mutlu ol-mamıştı. Çok günler, umutsuzluk i-çerisinde aradığı Mescitli, şimdi buradaydı. İşte, şu merdiven altının boşluğundaki toprakların üzerinde. Ellinin ucunda da karısı vardı, İ-mamgızı... Şöyle bir yanına varsa, saçlarını koklasa, başını göğsüne dayasa... Ama Allahın güzel günleri çoktu daha... Halo dayının mutlu-luğu yeni başlıyordu, karısı, kızı, torunları yanındavken öküze parası biriktirecekti. Gurbet hasreti çek-meyecekti artık. Tam dalacağı za-man, birden aklına Dik Yussuf, Din-gil Zako, Şişgo Bedo geldiler... Yat-tığı yerden bile homurdandı onlara. Karısı öteki baştan sordu:

— Noldu ki herif?

— Heç heç, dedi... Allaha dua e-diyoym geldiniz deye...

İki gün orada yatı kalktılar. Ü-çüncü günü öğleden sonra yaya o-larak yola düştüler. Yoruldular, din-lendiler, tekrar yürüdüler, tekrar dinlendiler. Sonunda bir mahalleye geldiler. Halo dayı, bir işçinin yar-dımıyla ev tutmuştu buradan. Bir tek odalı gecekonduydu... Öyle yorul-muşlardı ki, daha evin kapısından girer girmez kendilerini yere attı-lar...

Ne İmamgızı, ne Zalha baci, ne de çocuklar hiç yabancılık çekmedi-ler. Çünkü tüm mahalle kendileri gibiydi. Her evde bir İmamgızı var-dı, her çamaşır leğeninin başında bir Zalha vardı... Sokaklara birik-miş pis suların içinde, İhsan'lar, Osman'lar, Meryem'ler oynayıyorlar-dı... Sokaktan geçen elektrik telleri olmasaydı, burası da İstanbul'un Mescitli'siydi sanki...

Halo dayı, cebindeki parayla iki yorgan daha aldı Bitpazarı'ndan. Sonra bir tahta leğen... Eski boh-çayı da pencereye perde yaptılar. Halo dayı yine işe gidiyordu. Sa-bahları çok erken kalkıyor, düşü-yordu yola, akşamları da geç vakit dönüyordu eve... Kazandığı paranın ancak bir kaç lirası giriyordu kuşa.

ğindaki çıkına amma, yine de u-mutları tazeydi. Bir gün mutlaka bu çıkın banknotlarla dolacak ve bindirecekti karısını kızını kamyo-na, köyün yolunu tutacaklardı. Ka-sabaya varacaklar, oradan iki öküze alacaklardı. Birinin ipinden Halo dayı tutacaktı, birininkinden İmam-gızı. Torunlar da arkadan oha oha diyeceklerdi... İşte o zaman Dingil Zako, işte o zaman Dik Yussuf, işte o zaman Şişgo Bedo şaşacaklardı...

Bir bakacaklardı ki, Kirman Yarı-ğında yedi karaltı... Gözlerini iyice dikip bir daha, bir daha bakacak-lardı:

«Eee, diyeceklerdi, annadık, bun-lardan biri Halo, öteki avradı, şu yandaki garaltı Zalha, ufaklar Esan, Meyro, Osman, ya o iki garaltı da ne ola ki?»

Gözü keskin biri, evin damına çı-kacaktı, bakacaktı, bakacaktı, ora-dan bağıracaktı:

«Ula onlar da öküüz... Halo da-yının öküzeri...»

Yıllar geçecekti aradan, o hiç bit-meyen umut, o hiç solmayan hülya, Halo dayıyla beraber yaşayacaktı, beraber gezecekti sokaklarda:

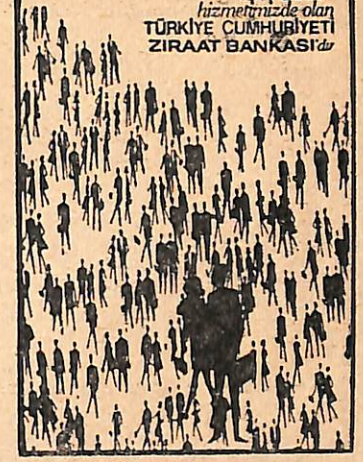
«Elmalı şekeer, elmalı şekeer» diye...

Zalha'nın gazoz fabrikasından ka-zandığı boğazlarına, Halo dayının elmalı şekerlerden getirdiği ev ki-rasına gidecekti amma, Halo dayı yine konuşacaktı akşamları:

«Biliyon mu avrat? diyecekti, he-le bu çagalar eyicene büyüsün, he-le elleri bi epmek dutsun, gazansın-lar evin haşlığını, ben de gazaniyim goyum çıkına. Birike birike ossun iki öküze parası, sona papırnan ge-çek garşıya, el galdırak bi zahım mekineye, atlıyak üstüne, ver elini gasaba... Ordan varak bazara, el-ti-ye eliye, yokliya yokhya, alak iki dene öküze, birinin ipinden sen, bi-rinin ipinden ben, düşek kövün yo-luna... Çıkak bi Kirman Yarığının içinden... Eeee sen o zaman gör Şiş-go Bedo'yu, Dingil Zako'yu, Dik Yussuf'u... Nahal diyek, nahal, nee, bakın hele, yarılmış mı hikmeti Hü-da Kirman Yarığı şak diyerekden ortasından, ikiye bölünmüş mü, bö-lünmemiş mi? Hele bu çagaların el-leri bi epmek dutsun, analarına sa-hap çıksınlar... Sizi gidi garı gurt-lular sizi. Ahp gelemezmi Halo dayı, ölüer gahrımı orala... Ben gösderrim ulan size, ben gösderrim bok böcülleri...»

EVET!

özün bankamız
HER YERDE
HER ZAMAN
hizmetimizde olan
TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ZİRAAT BANKASI'dır



(Basın: 20157 - A - 60109 - 44)

AKBABA TOTO oynayın

5000 liraya kadar kazanın

Sevgili okurlar,
«AKBABA TOTO» yarışmasına ka-tılmakla gülecek, eğlenecek ve

5000 Lira

kazanabileceksiniz.

«AKBABA TOTO» yarışmasının konusu şudur: Her sayımızda 1'den 6'ya kadar sayılarla gösterilen 6 ka-rikatür ve ayrıca harflerle gösteri-len diğer 6 karikatür yayımlanacak-tır. 1'den 6'ya kadar sayılarla göste-rilen her bir karikatürün, harflerle gösterilen bir karikatüre ilgisiz ola-caktır.

1'den 6'ya kadar olan 6 sayı AK-BABA TOTO kuponundaki 1'li boş karelerde de bulunacak; ancak bu karelerin içine uygun harfleri kari-katürlere bakarak siz bulup doldu-racaksınız. Böylece karelerin içine sırayla doldurduğunuz harfler kelime-nin çözümünü verecektir.

İsmi ve adresinizi de yazdıktan sonra AKBABA TOTO kuponu-nu keserek bir zarfa koyacak.

Akbaba Dergisi Yarışma Servisi Divanyolu - İSTANBUL adresine yollayacaksınız.

Yarışma sonunda AKBABA TOTO kuponlarını doğru dolduran okur-larımız arasında noter huzurunda kur's çekilecek, on üç kuponu da doğru dolduran,

5000 Lira

kazanacaktır.

Ayrıca 12, 11, 10, 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1 AKBABA TOTO kuponlarını doğru dolduranlar da 300, 275, 250, 225, 200, 175, 150, 125, 100, 75, 50, 25 liralara kazanacaklardır.

Hepinize iyi şanslar, başarılar di-leriz.

NOT: Yarışmamız on üç sayı sü-recektir. Okurlarımız, bir sayının AKBABA TOTO kuponunu doldurup gönderebilecekleri gibi on üç sayının kuponlarını birlikte de yollayabilir-ler. Şimdiye kadar AKBABA TOTO kuponu göndermeyenler kuponlarını toplu olarak gönderebilirler. Eksik sayıları olanlar, Akbaba'nın bu sayı-larını adresimizden temin edebilir-ler.

AKBABA

Haftalık Siyasal Mizah Mecmuası

SAHİBİ:

Ergin Ortaç

Yazı işlerini fiilen idare eden:

Kadri Yurdatap

Dizildiği ve basıldığı yer:

Akbaba Matbaası

evinizin bankası herkesin bankası

HALA BİR KONUT SAHİBİ DEĞİL SENİZ

İHTİMAL ET FİĞİNİZ BİRŞEY VAR DEMEKTİR

TÜRKİYE EMLAK KREDİ BANKASI

(Basın: 20166 - A - 60093 - 43)

— SON —



— Liz Taylor?.. Jane Fonda?..
B.B.?..

Kibar güreşçi

İri yarı, pehlivan yapılı bir adam, elindeki çiçek buketini hastanenin kapıcısına uzattı:

— Bunu mister Pandling'e veriniz, dedi.

Kapıcı, kısa bir duraklamadan sonra:

— Bizde böyle bir kimse yok, diye cevap verdi.

İri yarı adam, başını salladı:

— Biliyorum, fakat gelecek. O nunla bu akşam kulüpte güreş tutacağım.

Pırlanta yüzük

Yaşlı kadın, kızının parmağında değerli bir pırlanta yüzük gö. rünce köpürdü:

— Bu ne rezalet?! Onu namusunun bedeli olarak mı aldın?..

Kız pışkinlikle karşılık verdi:

— Ne bedeli anneciğim, o sadece bir avans...

Sarhoşluk

Yargıç, tanığa sordu:

— Sanığın çok sarhoş olduğunu emin misin?..

— Evet, otelin kapıcısına saçma sapan sözler söylüyordu.

— Fakat kapıcı ile o şekilde konuşması bir şey ifade etmez.

— İfade eder efendim, çünkü ortada ne kapıcı vardı ne de o tel!..

Yeni bir oyun

Evin büyükleri, yeni nişanlıların biraz başbaşa kalmalarını sağlamak amacıyla komşu ziya. retine gidince, gençler bir süre susuştu, bir süre esneşti, nedeen sonra bir şeyler söylemesi gerektiğini akıl eden damat adayı:

— Annenle babamı gezmeye göndermekle iyi ettik, dedi. Çok. tandır bizden fırsat bulup başbaşa kalamıyorlardı.

Ne olmuş

Arkadaşına bir gün önce Gaston'la nişanlandığını müjdeleyen genç kız, ertesi gün ay. nı arkadaşına:

— Gaston'la nişanımı bozdum, dedi.

Arkadaşı hayretle sordu:

— Neden?..

— Neden olacak şekerim, akşam annemle babamın olmadığı bir sırada eve geldi...

— Bunda kızacak ne var canım, daha iyi ya... Tabii hemen içeri almışsındır.

— Aldım.

— Yalnız oluşunuza sevinmiştir elbet.

— Tabii sevindi.

— Anlatsana sonra n'oldü? Allah bilir ya. nıbaşına kadar geldi...

— Geldi.

— Eee?..

— «Hazır onlar yokken, ben de şu sizin bozuk saati tamir edeyim» dedi!



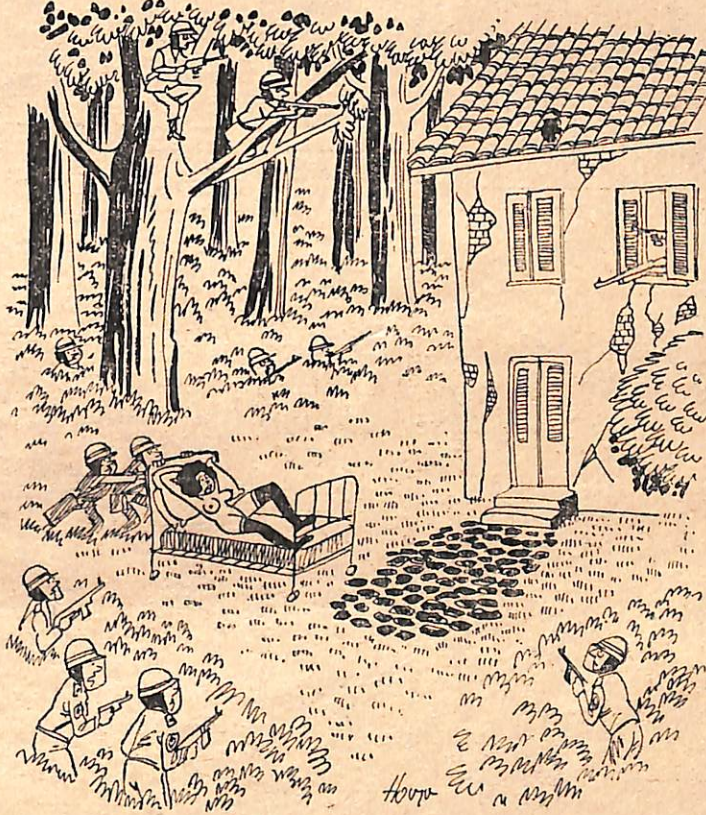
Çapkın kiracı

Moris yeni bir pansiyona taşınmıştı. İlk gece pansiyonun sahibi onu yanına çağırarak:

— Delikanlı dedi, ben bir fabrikada gece bekçisiyim. Sakın ben yokken, karımı ve kızkardeşimi gece bir yere götürüyem deme. Buraya bir daha adım atamazsın.

Moris, her iki genç kadına mânalı mânalı baktıktan sonra:

— Merak etmeyin mösyö, dedi, gece siz buradan çıkar çıkmaz, biz doğru yatağa...



— Onları ancak böyle bir bomba ile yola getirebiliriz!..

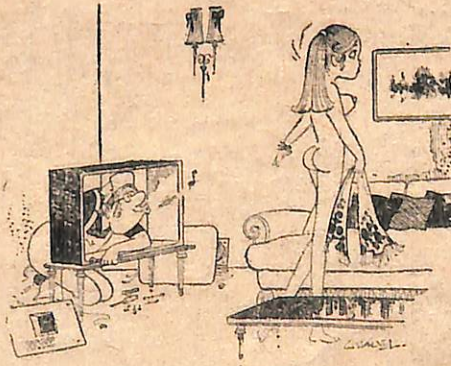
Tavsiye

Bir rüzgâr gibi kapıdan giren genç kadın:

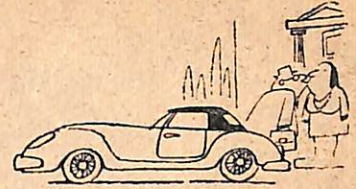
— Aman doktor, dedi, benden hiçbir şeyi gizlemeyin, hastalığının ilacı ne ise onu söyleyin.

Onu tepeden tırnağa kadar süzen adam:

— Madam, dedi, size üç tavsiyem var: Birincisi, en aşağı yedi kilo vermeniz lâzım; ikincisi, yüzünüzdeki makyajı azaltın, hat. tâ hiç kullanmasanız daha iyi olur; üçüncüsü, ben ressamım, doktorun muayenehanesi bitişikteki dairededir!..



— Kocacığım, tamirci de arızayı gideremedi... Televizyon LARİA ışık çalıyor!..



Yazısız

Oto-stop

Kapının zili çalınmıştı. Evin sahibi kadın koşup açtı, karşısına çıkan genç kız:

— Affedersiniz, dedi, senyör Rossi burada mı oturuyor?

— Hayır, niye sordun?

— Dün oto-stopla şehre immek için yol kavşağında bekliyordum. Beni arabasına almak nezaketini gösterdi, mendili ya. nımda kalmıştı da...

— Soğuk mu almıştın kızım?

— Hayır, sonradan biraz ağ. lamıştım da...

Şen dul

Bir toplantıda sosyetenin şen dullarından biri anlatıyordu:

— Benim hayatım bir romandır...

Onu yakından tanıyan bir gazeteci sözünü kesti:

— Roman değil, kitaplık!..

Dilencinin böylesi...

Kadın, köşe başında duran dilenciye para vermek için çantasını açtı, sonra vazgeçip kaşlarını çatı:

— Ne biçim dilencisin, ağzın içi kokuyor! dedi.

Dilenci, edepsizleşti:

— Ağzımı ne karıştırıyorsun, sen bana öpücük mü yoksa para mı vereceksin?..

Bankacı

Müdür, iş arayan kıza sorar:

— Ne iş yaparsın?

Genç kız:

— Bankacılıktan anlarım, der, daha önce üç banka veznedariyle nişanlanmıştım!..

Ordu kurardı!

Sabaha karşı tuttuğu taksi ile evine dönerken şoförle sohbet dalmışlardı:

— Evli misiniz? dedi.

— Evliyim, dedi şoför. Üç yıllık evliyim, tam altı çocuğum var!

— Oh, oh... Hep geceleri mi çalışıyorsunuz?

— Evet. Neden sordunuz?

— Ya gündüzü işte, geceyi evde geçirseydiniz diye düşünmüştüm de... Çocuk sayısını kaç. çıkarırdınız acaba?

Görölmeye değer

İtalya'nın köylerinden birine gelen bir turist, rastladığı bir köylüye sorar:

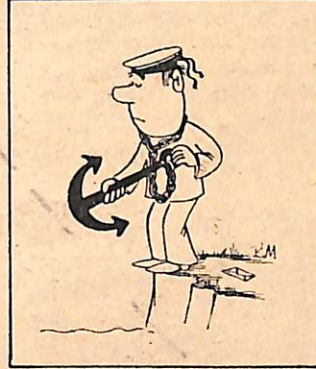
— Buralarda görölmeye değer ne var?

Köylü hemen cevap verir:

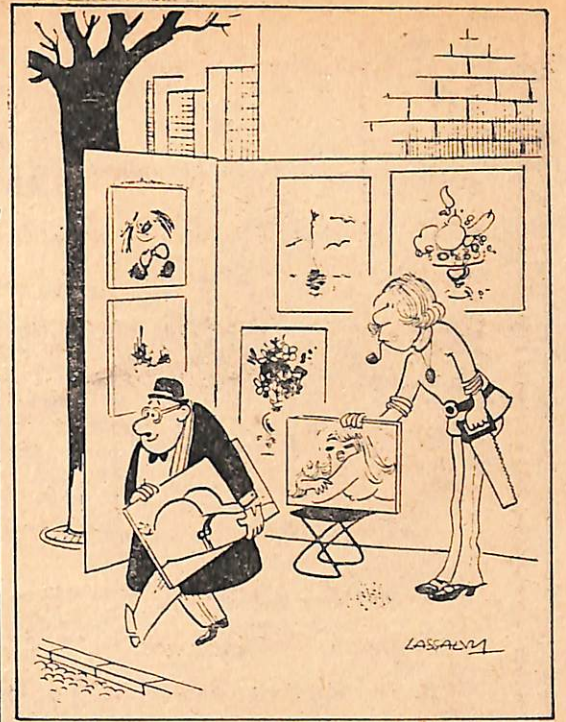
— Eczacının karısı!..



Dünya Karikatürleri

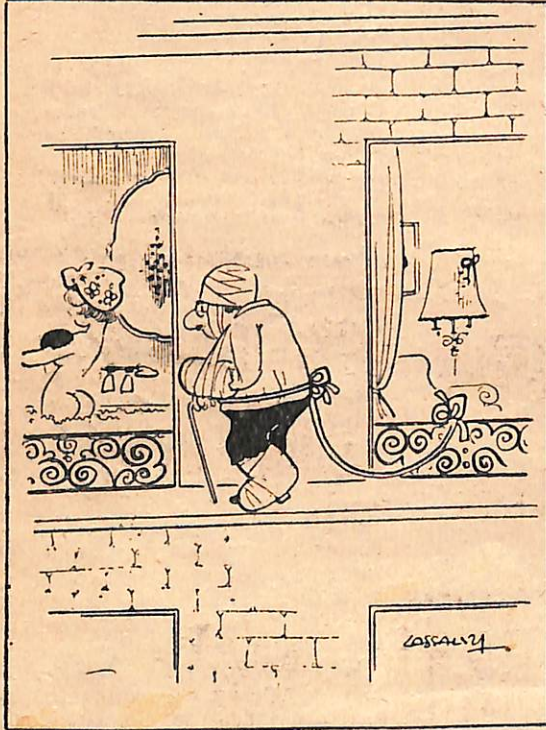


YAZISIZ

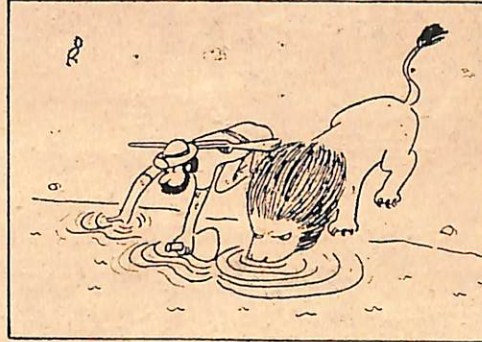


YAZISIZ

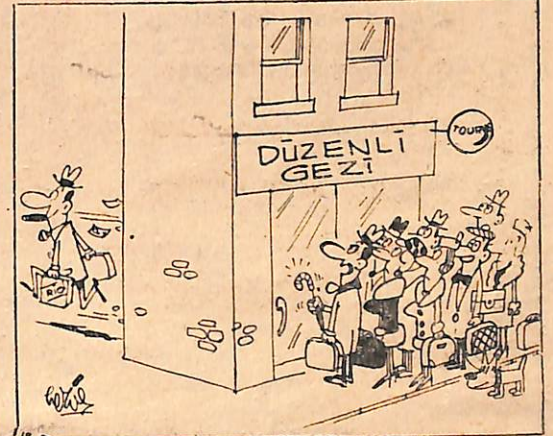
-SİZ HEP BÖYLE ELLERİNİZLE Mİ
KONUŞURSUNUZ ?



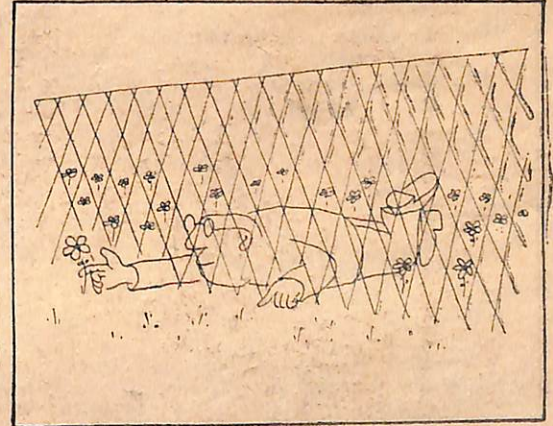
YAZISIZ



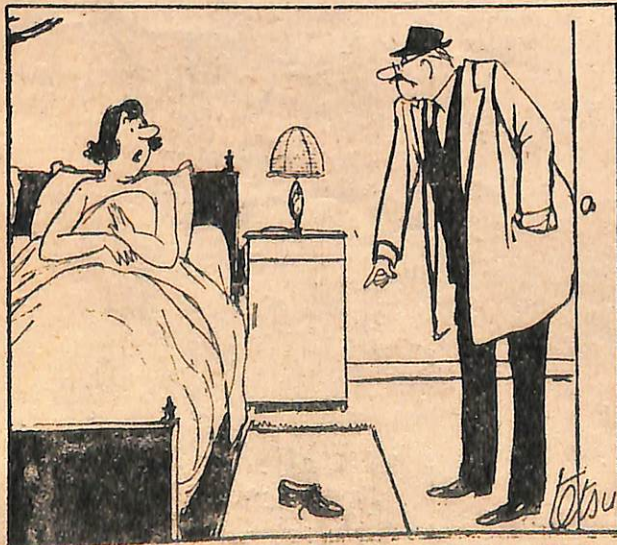
YAZISIZ



-NEDEN ACABA TEK KİŞİYE
MAHSUS GİBİ YAZILMIŞ ?..



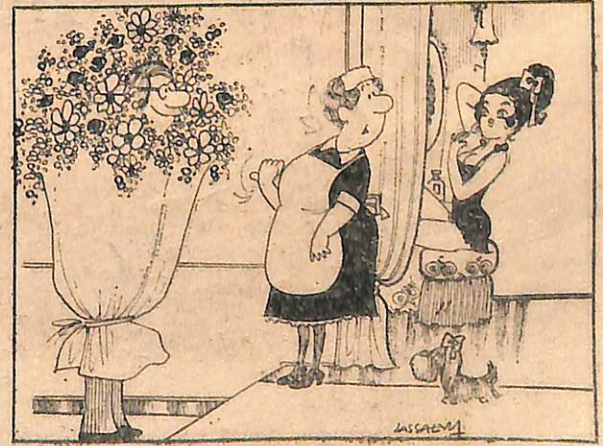
YAZISIZ



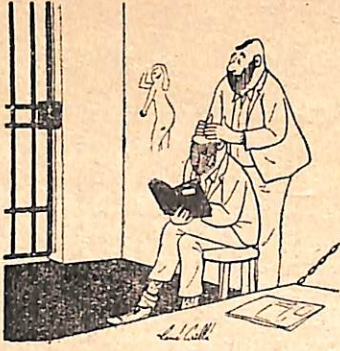
-EVET, BİR ERKEK AYAKKABISI... NE OL-
MUŞ YANİ? GÜNÜMÜZDE ÖYLE ACAİP FEY-
LER OLUYOR Kİ!



-TAMAM! MANZARALI
ODA BUNA DENİR İŞTE!..



-SİZİN İÇİN HANIMCIĞIM... YALNIZ BAŞI-
NA YÜRÜYEN KOCAMAN BİR ÇİÇEK
DEMETİ!..



— Liz Taylor?... Jane Fonda?...
B.B.?

Kibar güreşçi

İri yarı, pehlivan yapılı bir adam, elindeki çiçek buketini hasanenin kapıcısına uzattı:

— Bunu mister Pandling'e veriniz, dedi.

Kapıcı, kısa bir duraklamadan sonra:

— Bizde böyle bir kimse yok, diye cevap verdi.

İri yarı adam, başını salladı:

— Biliyorum, fakat gelecek. O nunla bu akşam kulüpte güreş tutacağım.

Pırlanta yüzük

Yaşlı kadın, kızının parmağında değerli bir pırlanta yüzük görürce köpürdü:

— Bu ne rezalet?! Onu namsunun bedeli olarak mı aldın?...

Kız pışkinlikle karşılık verdi:

— Ne bedeli anneciğim, o sadece bir avans...

Sarhoşluk

Yargıç, tanığa sordu:

— Sanığın çok sarhoş olduğunu emin misin?...

— Evet, otelin kapıcısına sağma sapan sözler söylüyordu.

— Fakat kapıcı ile o şekilde konuşması bir şey ifade etmez.

— İfade eder efendim, çünkü ortada ne kapıcı vardı ne de o tel!...

Yeni bir oyun

Evin büyüklüğü, yeni nişanlının biraz başbaşa kalmalarını sağlamak amacıyla komşu ziya retine gidince, gençler bir süre susuştu, bir süre esneşti, neden sonra bir şeyler söylemesi gerektiğini akıl eden damat adayı:

— Annenle babamı gezmeye göndermekle iyi ettik, dedi. Çok tandır bizden fırsat bulup başbaşa kalamıyorlardı.

Ne olmuş

Arkadaşına bir gün önce Gaston'la nişanlandığını müjdeleyen genç kız, ertesi gün aynı arkadaşına:

— Gaston'la nişanımı bozdum, dedi.

Arkadaşı hayretle sordu:

— Neden?...

— Neden olacak şekerim, akşam annemle babamın olmadığı bir sırada eve geldi...

— Bunda kızacak ne var canım, daha iyi ya... Tabii hemen içeri almışsındır.

— Aldım.

— Yalnız oluşunuza sevinmiştir elbet.

— Tabii sevindi.

— Anlatsana sonra n'oldü? Allah bilir yanına kadar geldi...

— Geldi.

— Eee?...

— «Hazır onlar yokken, ben de şu sizin bozuk saati tamir edeyim» dedi!



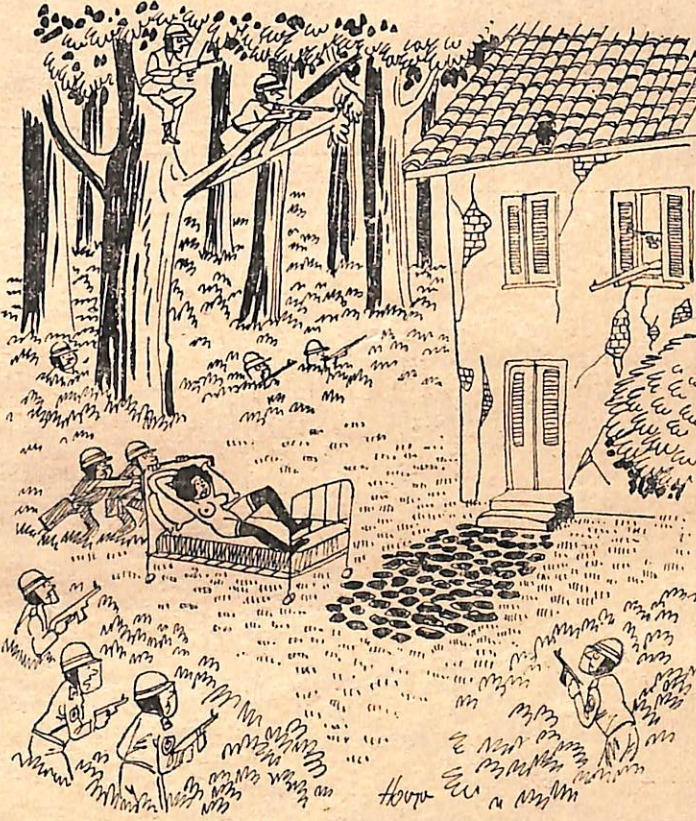
Çapkın kiracı

Moris yeni bir pansiyona taşınmıştı. İlk gece pansiyonun sahibi onu yanına çağırarak:

— Delikanlı dedi, ben bir fabrikada gece bekçisiyim. Sakın ben yokken, karımı ve kızkardeşimi gece bir yere götürüym dem. Buraya bir daha adım atamazsın.

Moris, her iki genç kadına mânalı mânalı baktıktan sonra:

— Merak etmeyin mösyö, dedi, gece siz buradan çıkar çıkmaz, biz doğru yatağa...



— Onları ancak böyle bir bomba ile yola getirebiliriz!..

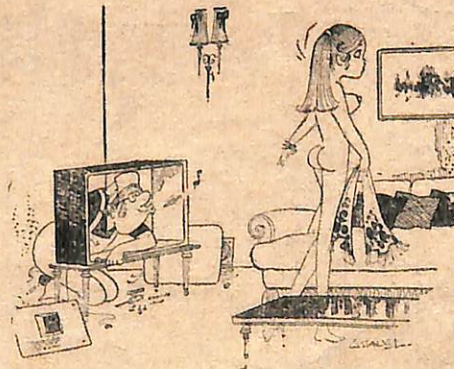
Tavsiye

Bir rüzgâr gibi kapıdan giren genç kadın:

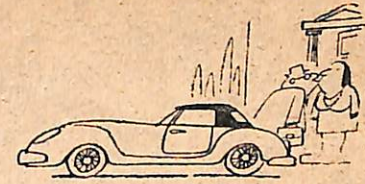
— Aman doktor, dedi, benden hiçbir şeyi gizlemeyin, hastalığının ilacı ne ise onu söyleyin.

Onu tepeden tırnağa kadar süzen adam:

— Madam, dedi, size üç tavsiyem var: Birincisi, en aşağı yedi kilo vermeniz lazım; ikincisi, yüzünüzdeki makyajı azaltın, hatâ hiç kullanmasanız daha iyi olur; üçüncüsü, ben ressamım, doktorun muayenehanesi bitişikteki dairededir!...



— Kocacığım, tamirci de arızayı gideremedi... Televizyon lââ ıslık çalıyor!..



Yazısız

Oto-stop

Kapının zili çalmıştı. Evin sahibi kadın koşup açtı, karşısına çıkan genç kız:

— Affedersiniz, dedi, senyör Rossi burada mı oturuyor?

— Hayır, niye sordun?

— Düün oto-stopla şehre inmek için yol kavşağında bekliyordum. Beni arabasına almak nezaketini gösterdi, mendilli ya nımda kalıncı da...

— Soğuk mu almıştın kızım?

— Hayır, sonradan biraz ağlamıştım da...

Şen dul

Bir toplantıda sosyetenin şen dularından biri anlatıyordu:

— Benim hayatım bir romandır...

Onu yakından tanıyan bir gazeteci sözüü kesti:

— Roman değil, kitaplık!...

Dilencinin böylesi...

Kadın, köşe başında duran dilenciye para vermek için çantasını açtı, sonra vazgeçip kaşlarını çatı:

— Ne b'çim dilencisin, ağzın içki kokuyor! dedi.

Dilenci, edepsizleşti:

— Ağzımı ne karıştırıyorsun, sen bana öpücük mü yoksa para mı vereceksin?...

Bankacı

Müdür, iş arayan kıza sorar:

— Ne iş yaparsın?

Genç kız:

— Bankacılıktan anlarım, der, daha önce üç banka veznedariyle nişanlanmıştım!...

Ordu kurardı!

Sabaha karşı tuttuğu taksi ile evine dönerken şoförle sohbet dalmışlardı:

— Evli misiniz? dedi.

— Evliyim, dedi şoför. Üç yıllık evliyim, tam alı çocuğum var!

— Oh, oh... Hep geceleri mi çalışıyorsunuz?

— Evet. Neden sordunuz?

— Ya gündüzlü işte, geceyi evde geçirseydiniz diye düşünmüştüm de... Çocuk sayısını kaç çıkarırdınız acaba?

Görölmeye değer

İtalya'nın köylerinden birine gelen bir turist, rastladığı bir köylüye sorar:

— Buralarda görölmeye değer ne var?

Köylü hemen cevap verir:

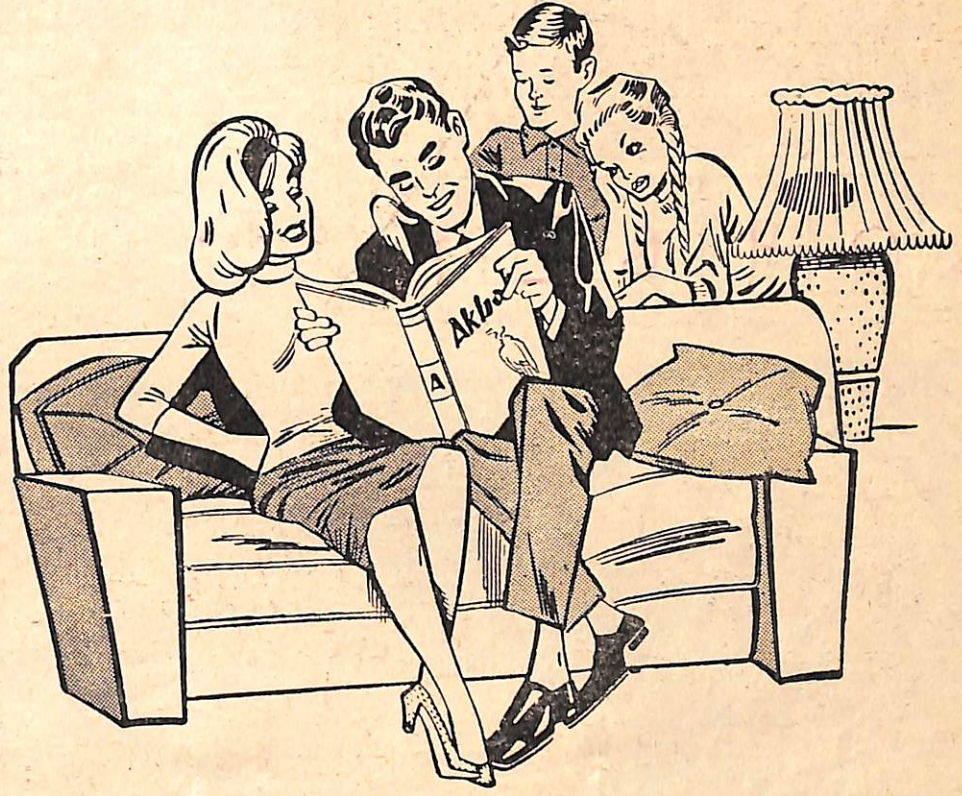
— Eczacının karısı!...

AKBABA EVİNİZİN NEŞESİDİR

Bu güleryüzlü kuş 51 yıldan beri her hafta evlere ve insanlara neşe, nükte, espri taşımak için kanat çırpılmaktadır. O, neşeyi temsil eder. Neşe ise her yaştan ve her sınıftan insanın ihtiyacını duyduğu bir şeydir.

Ekmek gibi, peynir gibi, hava gibi, su gibi, biraz tebessüm, biraz kahkaha insanlara lüzumludur. Fakiri ve zengini, memuru ve işçisi, öğretmeni ve öğrencisi, kadını, erkeği, evlisi, bekârı, genci, yaşlısı, her yaştan ve baştan insan güler, gülmek ister. Onun içindir ki:

**AKBABA, HER YAŞTAN VE
HER BAŞTAN İNSANIN
ARKADAŞIDIR.**



Ünlü bir filozof:
NEŞE PAYLAŞILIRSA BÜYÜR...
KEDER PAYLAŞILIRSA KÜÇÜLÜR... demiş.
AKBABA neşeyi paylaştıran dergidir. Neşenin paylaşılması neşenin büyümesini sağlar. AKBABA'yı okuyan hayatı daha çok sever.

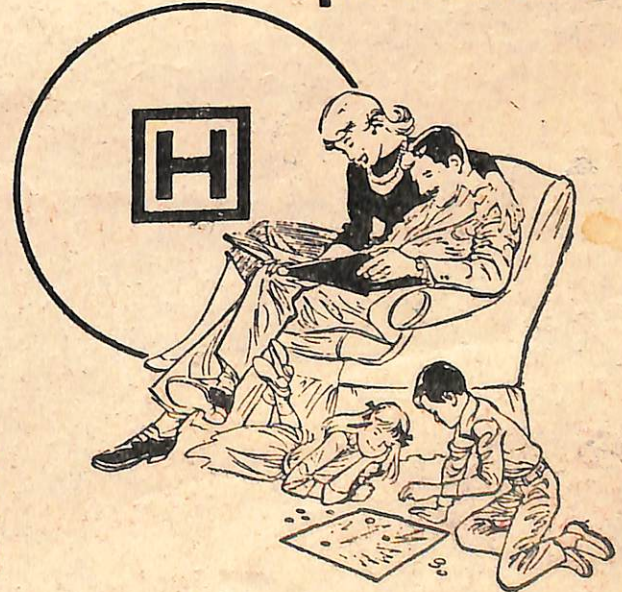
TALİHİNİZ DAİMA AÇIK OLSUN!



TÜRKİYE VAKIFLAR BANKASI

(Basın: 20407 - A - 60211 — 45)

**Bankanız Aile Çemberi
İçinde midir?**



Delta Reklamcılık

Muhakkak, bir aile bakkalınız, aile kasabınız, aile terziniz, hatta, aile doktorunuz, avukatınız vardır. Ama, bir aile bankanız var mı?... Aile olarak tercih edeceğiniz bir banka sizlere sayısız faydalar sağlar. Bu faydaların başında hiç şüphesiz, ailenizin bütün fertlerinde bir tasarruf alışkanlığı yaratmak, gelir

**TÜRKİYE
HALK
BANKASI**

(Basın: 20384 - A - 60206 — 46)

İSİM :

ADRES :

1	2	3	4	5	6
S	O	H	B	E	T

AKBABA TOTO OYNAYIN, 5000 LİRAYA KADAR KAZANIN

Sevgili okuyucular,

AKBABA TOTO yarışmasının onuncusunu bu sayımızda sunuyoruz. «AKBABA TOTO» yarışmasına katılmakla gülecek, eğlenecek ve 5000 (Beşbin) liraya kadar kazanma şansına sahip olacaksınız.

Aşağıda 1'den 6'ya kadar numaralanmış 6 karikatür görüyorsunuz. (1'den 6'ya kadar olan bu sayılar AKBABA TOTO kuponundaki karelerin içinde de aynen bulunmaktadır.) Bu 6 karikatürle ilgili diğer 6 karikatür de çeşitli harflerle gösterilmiştir.

Buna göre hangi numaralı karikatürün, hangi harfli karikatürle ilgisi olduğunu bulup AKBABA TOTO kuponundaki 1'den 6'ya kadar sayılarla gösterilen karelerin içine uygun harfleri yazınız. Böylece kelimeyi çözmüş olacaksınız.

İsminizi ve adresinizi de yazdıktan sonra kuponu kesiniz ve bir zarfa koyup AKBABA adresine yollayınız.

Okuyucularımız her hafta bir AKBABA TOTO kuponu doldurup yarışmaya katılabilecekleri gibi daha fazla kuponla da katılabilirler. Fazla AKBABA TOTO kuponu oynayanlar fazla kur'a hakkı elde edeceklerdir.

Hepinize iyi şanslar, başarılar dileriz sevgili okuyucular.

